

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO MORA, PROMETA
I INFRASTRUKTURE

NACRT PRIJEDLOGA
ZAKONA
O POŠTANSKIM USLUGAMA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, lipanj 2009.

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O POŠTANSKIM USLUGAMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o poštanskim uslugama sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/01. – pročišćeni tekst i 55/01. – ispravak).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Područje poštanskih usluga uređeno je Zakonom o pošti ("Narodne novine", broj 172/03., 15/04., 92/05. i 63/08.), podzakonskim propisima donesenim na temelju toga Zakona te Zakonom o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija na Hrvatsku poštu i Hrvatske telekomunikacije ("Narodne novine", broj 101/98.).

Iako je područje poštanskih usluga bilo uređeno i ranije važećim Zakonom o pošti ("Narodne novine", broj 53/94.), tek 2003. godine, donošenjem novoga Zakona o pošti ("Narodne novine", broj 172/03.), Republika Hrvatska je svoje zakonodavstvo velikim dijelom uskladila s tada važećom pravnom stečevinom Europske unije u području poštanskih usluga. Usklađivanjem normativnih rješenja i regulatornog pristupa u području poštanskih usluga sa zahtjevima Europske unije stvoreni su temeljni preduvjeti za uspostavu postupne liberalizacije tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj te njezino integriranje u europsku i svjetsku poštansku infrastrukturu. Zakonom o pošti iz 2003. godine započeo je postupak liberalizacije određenoga dijela tržišta poštanskih usluga, ali su i utvrđene rezervirane poštanske usluge (monopol), uz osiguranje odgovarajućega nužnog opsega poštanskih usluga određene kakvoće koje se pružaju svim korisnicima usluga na cijelom području Republike Hrvatske (univerzalne poštanske usluge). Liberalizacija tržišta poštanskih usluga zahtijevala je i osnivanje regulatornog tijela prema uzoru na razvijena europska i svjetska poštanska tržišta, pa je tim Zakonom osnovano prvo neovisno regulatorno tijelo za poštanske usluge – Vijeće za poštanske usluge.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o pošti ("Narodne novine", broj 92/05.) iz 2005. godine nastavljeno je usklađivanje s mjerodavnom pravnom stečevinom Europske unije, na način da je smanjen opseg univerzalnih poštanskih usluga, precizirano područje kurirskih usluga te ojačane obveze i javne ovlasti Vijeća za poštanske usluge.

Vlada Republike Hrvatske donijela je 19. ožujka 2008. godine *Strategiju razvoja tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj do 2013. godine* i *Akcijski plan provedbe Strategije razvoja tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj do 2013. godine*, koji su izrađeni na temelju stručne studije konzultantske tvrtke Roland Berger Strategy Consultants d.o.o. Navedena Strategija predstavlja temeljni dokument kojim se određuju načela i smjernice razvoja tržišta poštanskih usluga te nacionalni prioriteti u očuvanju i razvoju poštanskih usluga, osobito univerzalnih poštanskih usluga. Ovom je Strategijom također utvrđena vremenska dinamika

daljnje liberalizacije tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj, prema scenariju postupne liberalizacije tržišta, kako bi se pripremilo domaće tržište poštanskih usluga i javni operator – HP-Hrvatska pošta d.d. za potpunu liberalizaciju tržišta, vodeći pritom osobito računa o osiguranju dostupnosti univerzalnih poštanskih usluga (predloženo je otvaranje tržišta poštanskih usluga i osiguranje potpune liberalizacije tržišta početkom 2013. godine).

Pravna stečevina Europske unije iz područja poštanskih usluga

Područje poštanskih usluga uređeno je na razini Europske unije od 1997. godine, i to u osnovi jednom direktivom koja je do sada dva puta mijenjana i dopunjavana, kako slijedi:

- *Direktiva 97/67/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 1997. o zajedničkim pravilima za razvoj unutarnjeg tržišta Zajednice u području poštanskih usluga i poboljšanju kakvoće poštanskih usluga (Prva poštanska direktiva),*
- *Direktiva 2002/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. lipnja 2002. kojom se mijenja Direktiva 97/67/EZ u vezi s daljnjim otvaranjem poštanskih usluga tržišnom natjecanju na razini Zajednice (Druga poštanska direktiva),*
- *Direktiva 2008/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 97/67/EZ u vezi s potpunim razvojem unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici (Treća poštanska direktiva).*

U sklopu procesa pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji u okviru Poglavlja 3. – Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga, koje obuhvaća i poštanske usluge, Hrvatska je dobila mjerilo za zatvaranje poglavlja iz područja poštanskih usluga, koje se odnosilo na donošenje zakona koji bi bio primjenjiv najkasnije od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, a koji je usklađen s Direktivom 2002/39/EZ (*Druga poštanska direktiva*).

Slijedom navedenog, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o pošti ("Narodne novine", broj 63/08.) iz 2008. godine, u skladu s člankom 7. Direktive 2002/39/EZ, težinsko ograničenje rezerviranog područja za pismovne pošiljke smanjeno je sa 100 grama na 50 grama, a cjenovno ograničenje smanjeno je s trostrukog iznosa cijene prve stope mase najbrže kategorije na 2,5 puta veći iznos navedene mase i kategorije. Ovaj Zakon stupio je na snagu 1. srpnja 2008. godine, osim odredbe o smanjenju rezerviranog područja, stupanje na snagu koje je predviđeno 1. siječnja 2010. godine. Nadalje, stupanjem na snagu ovoga Zakona i Zakona o elektroničkim komunikacijama ("Narodne novine", br. 73/08.) 1. srpnja 2008. godine, regulatorni poslovi na tržištu elektroničkih komunikacija i na tržištu poštanskih usluga objedinjeni su u novom, jedinstvenom nacionalnom regulatornom tijelu – Hrvatskoj agenciji za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM), a njezine su ovlasti proširene i ojačane u području poštanskih usluga, i to prije svega jačanjem nadzornih ovlasti, kao i ovlasti u vezi s regulacijom tržišta. Istodobno, prestalo je s radom dotadašnje regulatorno tijelo – Vijeće za poštanske usluge.

Usklađivanje s određenim odredbama Treće poštanske direktive

Donošenjem i stupanjem na snagu Direktive 2008/6/EZ (*Treća poštanska direktiva*) 27. veljače 2008. godine proces postupnog otvaranja tržišta poštanskih usluga u državama članicama Europske unije ušao je u posljednju fazu, pri čemu je 16 država članica odabralo kraći rok, do 31.

prosina 2010. godine za potpuno otvaranje tržišta (Austrija, Belgija, Bugarska, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Irska, Italija, Nizozemska, Njemačka, Portugal, Slovenija, Španjolska, Švedska i Velika Britanija), dok je preostalih 11 država članica zatražilo dulji rok prilagodbe, do 31. prosinca 2012. godine (Češka, Grčka, Cipar, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Poljska, Rumunjska i Slovačka). Temeljni ciljevi, koje utvrđuje ova Direktiva, usmjereni su na stvaranje jedinstvenog tržišta poštanskih usluga ukidanjem dosad zajamčenih isključivih prava (monopola) javnih operatora, na osiguranje zadovoljavajuće razine univerzalnih poštanskih usluga svim korisnicima usluga u državama članicama Europske unije te uspostavu usklađenih načela regulacije u uvjetima liberaliziranog tržišta, radi uklanjanja prepreka funkcioniranju jedinstvenog tržišta.

U svrhu daljnjeg usklađivanja hrvatskoga zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije u području poštanskih usluga, što se osobito odnosi na hodogram preuzimanja Direktive 2008/6/EZ, u veljači i ožujku 2009. godine održana su dva tehnička sastanka s predstavnicima Europske komisije, na kojima su dogovorene osnovne smjernice za izradu Nacrta prijedloga Zakona o poštanskim uslugama, kao i podnošenje obrazloženog zahtjeva Republike Hrvatske za odgodu potpune liberalizacije tržišta poštanskih usluga, odnosno mogućnosti rezerviranja usluga za davatelja univerzalnih poštanskih usluga (javnog operatora) do 31. prosinca 2012. godine. Pritom je Europska komisija osobito naglasila komplementarnost navedenog zahtjeva za odgodu s ozbiljnim pristupom reformama poštanskog tržišta u svrhu priprema za njegovu potpunu liberalizaciju, što se treba provesti kroz donošenje novoga Zakona o poštanskim uslugama.

Slijedom navedenog, Europskoj komisiji dostavljen je zahtjev za odgodu primjene Direktive 2008/6/EZ, u smislu odgode potpune liberalizacije tržišta poštanskih usluga, u svrhu nastavka rezerviranja usluga za javnog operatora – davatelja univerzalnih poštanskih usluga do 31. prosinca 2012. godine, kao što je to predviđeno člankom 3. Direktive 2008/6/EZ za pojedine, gore navedene države članice Europske unije.

Navedeni zahtjev za odgodu primjene Direktive 2008/6/EZ temelji se na sljedećim razlozima:

1. pravu na odgodu, utvrđenom u uvodnoj izjavi br. 31. iz preambule Direktive 2008/6/EZ, koje se odnosi na države članice Europske unije, koje su pristupile Europskoj uniji nakon stupanja na snagu Direktive 2002/39/EZ, a koje su se u prilagođavanju svojih poštanskih tržišta mogle suočiti s određenim poteškoćama zbog pristupanja procesu reforme poštanskih usluga u kasnoj fazi, kao i na određene države članice Europske unije s malim brojem stanovništva i ograničenom površinom, koje imaju posebne značajke u odnosu na poštanske usluge, ili posebno tešku topografiju s velikim brojem otoka, pri čemu Hrvatska smatra da zadovoljava sve navedene uvjete;
2. ekonomskim pokazateljima – poštanske usluge imaju iznimno značenje za hrvatsko gospodarstvo. Na tržištu poštanskih usluga u 2008. godini djelovao je jedan davatelj univerzalnih poštanskih usluga (javni operator) i 14 prijavljenih davatelja poštanskih i kurirskih usluga. U ovoj je grani gospodarstva zaposleno 14.034 radnika, odnosno 1% svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj, a ostvaren je ukupni prihod od oko 2.357 milijarda kuna, ili oko 1% ukupnog BDP-a Republike Hrvatske. Budući da je javni operator – HP-Hrvatska pošta d.d. trenutno jedini davatelj univerzalnih poštanskih usluga, na kojeg otpada oko 95% tržišta svih poštanskih usluga u Hrvatskoj, iz navedenih podataka vidljivo je da je

poslovanje javnog operatora na tržištu poštanskih usluga od iznimne važnosti za održavanje dostignutog standarda univerzalnih poštanskih usluga. Istodobno, osiguranje dostupnosti univerzalnih poštanskih usluga, pod jednakim uvjetima, glede određene kakvoće i pristupačne cijene, za sve korisnike usluga na cijelom području Republike Hrvatske, zahtijeva značajne financijske i organizacijske napore javnog operatora.

3. zemljopisnim i demografskim pokazateljima – Republika Hrvatska ima oko 4,4 milijuna stanovnika, od čega samo 54% stanovnika živi u gradovima, dok preostali dio stanovništva živi u ruralnim područjima. Naseljenost pojedinih područja izrazito je neravnomjerna, pri čemu više od 1/3 državnog područja obuhvaćaju slabo ili vrlo slabo naseljena područja, od kojih su mnoga nedovoljno razvijena i ratom devastirana. U kontekstu Europske unije Hrvatska se može smatrati razmjerno malom državom (u smislu površine), vrlo specifičnog zemljopisnog oblika, s velikim udaljenostima između krajnjih zemljopisnih točaka i sa složenom konfiguracijom terena, što nameće veliki broj ograničenja u dostavi pošte (npr. od Osijeka do Dubrovnika udaljenost iznosi gotovo 1.000 km i vrijeme vožnje je 2-3 puta dulje nego što je npr. od Zagreba do Beča ili Budimpešte). Hrvatska ima 1185 otoka, od kojih je 47 naseljenih, s ukupno oko 121.606 stanovnika, pri čemu su pojedini otoci međusobno udaljeni i nedovoljno dobro povezani s kopnom. Ukupan broj kućanstava u Hrvatskoj iznosi 1.477.377, a broj poštanskih usluga je trenutno značajno manji u odnosu na prosjek Europske unije i iznosi 242 poštanske usluge, što ima za posljedicu niže prihode po poštanskom uredu, odnosno radniku (svega nekoliko država članica Europske unije ima manji broj usluga po stanovniku, kao što su Cipar, Slovačka, Litva i Grčka, koje su ostvarile pravo na odgodu potpune liberalizacije do 31. prosinca 2012. godine). Na područjima posebne državne skrbi potrebno je osigurati dostupnost osobito univerzalnih poštanskih usluga, bez obzira što postojeći broj stanovnika niti približno ne zadovoljava minimalne kriterije naseljenosti – jedan poštanski ured posluje u prosjeku na površini od 49 km², i to za prosječno 3.954 stanovnika, što je na razini razvijenih europskih država te predstavlja dodatno opterećenje u osiguranju obavljanja univerzalnih poštanskih usluga, kao i obveza zadržavanja postojećih poštanskih ureda na otocima (ukupno 131 poštanski ured), radi osiguravanja dostupnosti univerzalnih poštanskih usluga, zadržavanja stanovništva na otocima i očuvanja razine standarda života otočnoga stanovništva.

Rok naveden u zahtjevu za odgodu primjene Direktive 2008/6/EZ, do 31. prosinca 2012. godine, u kojem se rezerviraju određene usluge isključivo za javnog operatora, na zahtjev Europske komisije ugrađen je na odgovarajući način i u prijelazne odredbe Nacrta prijedloga Zakona o poštanskim uslugama.

Na prijedlog Europske komisije, u Nacrt prijedloga Zakona o poštanskim uslugama ugrađene su i određene sastavnice Direktive 2008/6/EZ, što Europska komisija ocjenjuje iznimno pozitivnim, ne samo u kontekstu ocjenjivanja i prihvaćanja navedenog zahtjeva za odgodu potpune liberalizacije tržišta poštanskih usluga, već i pozitivne ocjene o ispunjenosti mjerila za zatvaranje pregovora u Poglavlju 3., kao dokaz da je Hrvatska odlučila ozbiljno pristupiti potrebnim reformama u smislu postupne liberalizacije poštanskog tržišta. Navedene odredbe Direktive 2008/6/EZ, koje se preuzimaju ovim Nacrtom prijedloga Zakona, ponajprije se odnose na ustrojstvo postupka rješavanja prigovora i sporova korisnika poštanskih usluga, na odredbe o pristupu poštanskoj mreži javnog operatora te na jačanje ovlasti regulatornog tijela u prikupljanju statističkih i drugih podataka davatelja poštanskih usluga.

Osnovna pitanja koja se uređuju Zakonom

U predloženom Nacrtu prijedloga Zakona o poštanskim uslugama, s Konačnim prijedlogom Zakona, koji je usklađen i sa zaprimljenim neformalnim mišljenjem Europske komisije, posebna je pozornost posvećena daljnjem jačanju neovisnosti i izgradnji potrebnih kapaciteta nacionalnoga regulatornog tijela na tržištu poštanskih usluga (HAKOM), poboljšanju djelotvornosti njegova rada i ustrojstva te nadzornih ovlasti, daljnjoj liberalizaciji tržišta poštanskih usluga, bržem i jednostavnijem stjecanju prava na obavljanje poštanskih usluga, a osobito univerzalnih poštanskih usluga, povećanju odgovornosti davatelja poštanskih usluga te djelotvornijem i kvalitetnijem mehanizmu zaštite prava korisnika poštanskih usluga.

Nacrtom prijedloga Zakona o poštanskim uslugama uređuju se sljedeća temeljna pitanja:

- opće odredbe, kojima je utvrđeno područje primjene Zakona, značenje pojmova usklađenih s gore navedenim direktivama EU, javni interes Republike Hrvatske, zadaće nadležnih državnih tijela u poštanskim uslugama te odnos prema drugim srodnim zakonima,
- poštanske usluge (univerzalne, rezervirane, ostale i dopunske poštanske usluge),
- postupak izdavanja dozvola za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga,
- postupak podnošenja prijave za obavljanje ostalih poštanskih usluga,
- mogućnost da uz pravnu osobu i fizička osoba može obavljati poštanske usluge,
- uvjeti za obavljanje poštanskih usluga,
- prava i obveze korisnika poštanskih usluga,
- kakvoća obavljanja univerzalnih poštanskih usluga,
- poštanske marke,
- opći uvjeti davatelja poštanskih usluga,
- cijene poštanskih usluga,
- obavljanje računovodstvenih poslova davatelja poštanskih usluga,
- pristup poštanskoj mreži javnog operatora,
- nadležnost, odlučivanje i financiranje Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije u području poštanskih usluga,
- zaštita korisnika poštanskih usluga i prigovori korisnika poštanskih usluga,
- odgovornost davatelja poštanskih usluga,
- inspekcijski i stručni nadzor u području poštanskih usluga,
- kaznene odredbe,
- prijelazne i završne odredbe.

Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Donošenjem Zakona o poštanskim uslugama uspostaviti će se suvremen, kvalitetan i učinkovit regulatorni okvir koji je od ključne važnosti za daljnji razvoj poštanskih usluga, pred nastupajuću potpunu liberalizaciju tržišta poštanskih usluga i integraciju ovoga sektora u jedinstveno europsko tržište. Zahvaljujući predviđenoj dinamici postupne liberalizacije do 31. prosinca 2012. godine, pripremit će se tržište poštanskih usluga i javni operator za sve izazove koje donosi potpuna liberalizacija i otvaranje poštanskog tržišta. Pritom će se, kroz nastavak rezerviranja usluga za javnog operatora u tom ograničenom, prijelaznom razdoblju osigurati dostupnost i zadovoljavajuća razina kakvoće univerzalnih poštanskih usluga, što ujedno jamči i

odgovarajuću razinu standarda života i rada svih hrvatskih građana, kao i nesmetano funkcioniranje gospodarstva u cjelini.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, niti u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Budući da Zakon o poštanskim uslugama predstavlja zakonodavnu mjeru iz Nacionalnog programa Republike Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji za 2009. godinu, kojom se hrvatsko zakonodavstvo usklađuje s mjerodavnom pravnom stečevinom Europske unije u području poštanskih usluga, na temelju članka 161. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora ("Narodne novine", broj 6/02. – pročišćeni tekst, 41/02., 91/03., 58/04., 39/08. i 86/08.) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, objedinjujući prvo i drugo čitanje.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Konačni prijedlog Zakona o poštanskim uslugama, s obrazloženjem pojedinih odredaba Zakona, dan je u sljedećem tekstu:

Konačni prijedlog Zakona o poštanskim uslugama

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju poštanske usluge, propisuju uvjeti za obavljanje ovih usluga, uređuju prava, obveze i odgovornosti davatelja i korisnika poštanskih usluga, određuju poslovi Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije u dijelu koji se odnosi na regulatorne poslove u području poštanskih usluga, obavljanje inspekcijskog i stručnog nadzora u području poštanskih usluga, te uređuju druga pitanja vezana uz obavljanje poštanskih usluga.

(2) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na sve davatelje poštanskih usluga, te na usluge u međunarodnom poštanskom prometu, ako aktima Svjetske poštanske unije nije drukčije određeno.

Značenje pojmova

Članak 2.

(1) U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. **adresa:** svaki skup oznaka na poštanskoj pošiljci koji označava primatelja i mjesto uručjenja pošiljke. Adresiranje pošiljaka se pobliže uređuje općim uvjetima davatelja poštanskih usluga,

2. **akti Svjetske poštanske unije:** međunarodni ugovori i propisi koje donose tijela Svjetske poštanske unije, a primjenjuju se na poštanske usluge u međunarodnom prometu,

3. **cjenik poštanskih usluga:** popis cijena poštanskih usluga prema kojem davatelj poštanskih usluga naplaćuje usluge,

4. **davatelj poštanskih usluga:** pravna ili fizička osoba koja obavlja poštanske usluge prema odredbama ovoga Zakona,

5. **dozvola:** upravni akt koji izdaje Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije davatelju poštanskih usluga za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga,

6. **građevina stambene namjene:** građevina stambene namjene ili stambeno-poslovne namjene, s jednim ili više stanova, ili obiteljska kuća,

7. **izravna pošta:** adresirana poštanska pošiljka koja se sastoji isključivo od oglasnog, marketinškog ili reklamnog materijala koji nosi istovjetnu poruku, osim imena, adrese i identifikacijske oznake primatelja, te drugih izmjena koje ne mijenjaju narav poruke, a koja se šalje u najmanje 500 primjeraka. Računi za komunalne i druge usluge, kao i drugi računi, financijska i druga izvješća ne smatraju se izravnom poštom,

8. **javni operator:** HP – Hrvatska pošta d.d.,

9. **Komisija:** Komisija Europske unije,

10. **korisnik poštanskih usluga:** pravna ili fizička osoba koja se koristi poštanskim uslugama, kao pošiljatelj ili primatelj poštanske pošiljke,

11. **kućni kovčežić:** kovčežić koji se upotrebljava za uručenje poštanskih pošiljaka primatelju, a nalazi se u građevini stambene namjene ili na ulazu u njezino dvorište,

12. **paket:** poštanska pošiljka koja sadrži robu i predmete,

13. **pismovna pošiljka:** vrsta komunikacije u pisanom obliku otisnuta na papiru ili drugom odgovarajućem nositelju podataka, koju je potrebno poslati i dostaviti na adresu koju je naveo pošiljatelj na samoj pismovnoj pošiljci ili njezinu omotu. Računi za komunalne i druge usluge, kao i drugi računi, financijska i druga izvješća smatraju se pismovnom pošiljkom. Izravna pošta i pošiljke koje sadržavaju tiskanice ne smatraju se pismovnom pošiljkom,

14. **pošiljatelj:** pravna ili fizička osoba koja šalje poštansku pošiljku i koja je nositelj svih prava i obveza iz ugovora, do propisnog uručenja poštanske pošiljke,

15. **pošiljka najbrže kategorije:** pošiljka kod koje davatelj univerzalnih poštanskih usluga nudi brži postupak u usmjeravanju i prijenosu u odnosu na ostale pošiljke. U slučaju da davatelj univerzalnih poštanskih usluga ima samo jedan način postupanja, taj se način smatra najbržim,

16. **pošiljka s označenom vrijednosti:** pošiljka sadržaj koje je pošiljatelj osigurao do označene vrijednosti na pošiljci za slučaj gubitka, krađe ili oštećenja,

17. **poštanska mreža javnog operatora:** objekti, oprema i sredstva, međusobno povezani u jedinstvenu tehničko – tehnološku cjelinu, koja se osobito koristi za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga na cijelom području Republike Hrvatske,

18. **poštanska pošiljka:** svaka adresirana pošiljka u konačnom obliku u kojem je davatelj poštanskih usluga treba uručiti. Poštanske pošiljke su pismovne pošiljke, paketi, preporučene pošiljke, pošiljke s označenom vrijednosti, sekogrami, izravna pošta i tiskanice,

19. **poštanska usluga:** usluga koja uključuje prijam, usmjeravanje, prijenos i uručenje poštanskih pošiljaka u unutarnjem ili međunarodnom poštanskom prometu. Prijam, prijenos i uručenje poštanskih pošiljaka izravno od pošiljatelja do primatelja, bez usmjeravanja, na način da isti radnik davatelja usluga obavlja sve navedene radnje (kurirska usluga), te usluga samog prijevoza pošiljaka, ne smatraju se poštanskim uslugama,

20. **poštanski kovčežić:** kovčežić u koji korisnici usluga mogu ubaciti pismovne pošiljke kako bi ih davatelj poštanskih usluga otpremio primateljima,

21. **potvrda o primitku pošiljke:** potvrda koju daje davatelj poštanskih usluga pošiljatelju prigodom primitka određenih poštanskih pošiljaka,

22. **preporučena pošiljka:** pošiljka za koju se pošiljatelju izdaje potvrda o primitku i uručuje se primatelju uz potpis, a u slučaju gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja isplaćuje propisana naknada štete. Pod preporučenom pošiljkom smatra se i pošiljka za koju pošiljatelj, nakon njezina uručenja, dobije dokument – dostavnicu ili povratnicu na kojoj se nalaze podaci vezani uz uručenje pošiljke, a osobito nadnevak uručenja i potpis primatelja,

23. **prijam poštanskih pošiljaka:** preuzimanje poštanskih pošiljaka od korisnika poštanskih usluga. Pošiljke se mogu primiti putem pristupnih točaka, na adresi pošiljatelja putem radnika davatelja poštanskih usluga, na način propisan odredbama ovoga Zakona i općim uvjetima davatelja poštanskih usluga,

24. **prijava za obavljanje poštanskih usluga:** prijava koju pravna ili fizička osoba podnosi Hrvatskoj agenciji za poštu i elektroničke komunikacije u svrhu obavljanja ostalih poštanskih usluga,

25. **prijenos poštanskih pošiljaka:** postupak pripreme za prijevoz i prijevoz pojedinačnih ili grupiranih poštanskih pošiljaka, te drugi postupci u vezi s premještanjem poštanskih pošiljaka od mjesta prijama do mjesta uručenja,

26. **primatelj:** pravna ili fizička osoba na koju je poštanska pošiljka adresirana i kojoj se pošiljka treba uručiti na temelju naloga pošiljatelja,

27. **pristupne točke:** fizički objekti, poštanski kovčežići, skupni kovčežići i slično, koji služe za preuzimanje poštanskih pošiljaka od korisnika poštanskih usluga,

28. **sekogram:** adresirana poštanska pošiljka namijenjena slijepim i slabovidnim osobama, otisnuta na papiru ili odgovarajućem nositelju podataka, ili snimljena na nekom od pogodnih elektroničkih nositelja podataka,

29. **skupni kovčežić:** kovčežić koji davatelj poštanskih usluga upotrebljava za uručenje i preuzimanje poštanskih pošiljaka od korisnika koji su udaljeni od naseljenih mjesta, a postavlja se uz put ili cestu, ili na pogodnom mjestu za korisnike i poštonoše,

30. **tisak:** tiskana publikacija koju izdaje nakladnik svakodnevno, povremeno ili u određenom razdoblju (novine i časopisi),

31. **tiskanica:** poštanska pošiljka koja sadrži knjige i tisak,

32. **univerzalne poštanske usluge:** skup poštanskih usluga određene kakvoće, koje su uz pristupačne cijene dostupne svim korisnicima usluga na području na kojem je izdana dozvola, pri čemu javni operator mora osigurati dostupnost tih usluga pod jednakim uvjetima, glede određene kakvoće i pristupačne cijene, svim korisnicima usluga na cijelom području Republike Hrvatske,

33. **uručenje poštanskih pošiljaka:** uručenje poštanskih pošiljaka primatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi na adresi primatelja, ubacivanjem u kućni kovčežić ili skupni kovčežić, ili u poslovnoj prostoriji davatelja poštanskih usluga,

34. **usmjeravanje poštanskih pošiljaka:** postupak u kojem se zaprimljene poštanske pošiljke grupiraju prema adresi primatelja pošiljke radi daljnjeg prijenosa,

35. **viša sila:** stvarni događaj koji se nije mogao predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, a posljedica kojeg je nemogućnost obavljanja poštanskih usluga.

(2) Izrazi uporabljeni u ovom Zakonu za osobe u muškom rodu neutralni su i odnose se jednako na muške i ženske osobe.

Interes Republike Hrvatske

Članak 3.

(1) Obavljanje univerzalnih poštanskih usluga od interesa je za Republiku Hrvatsku.

(2) Korisnicima poštanskih usluga na cijelom području Republike Hrvatske moraju se osigurati univerzalne poštanske usluge pod jednakim uvjetima. Davatelj univerzalnih poštanskih usluga može prekinuti obavljanje tih usluga samo u slučaju više sile.

Članak 4.

(1) U slučaju štrajka davatelj univerzalnih poštanskih usluga obavezan je obaviti prijenos i uručenje poštanskih pošiljaka najbrže kategorije koje su zaprimljene prije početka štrajka.

(2) Javni operator obvezan je u slučaju štrajka osigurati prijam, usmjeravanje, prijenos i uručenje pošiljaka najbrže kategorije te drugih pošiljaka koje, uz prethodno mišljenje sindikata, odredi ministar nadležan za poštanske usluge (u daljnjem tekstu: ministar).

Nadležna državna tijela

Članak 5.

(1) Vlada Republike Hrvatske donosi strategije, studije, smjernice i programe kojima se utvrđuju temeljna načela i ciljevi politike razvoja poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj.

(2) Vlada Republike Hrvatske donosi planove za provedbu utvrđenih načela i ciljeva politike razvoja poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj.

(3) Ministarstvo nadležno za poštanske usluge (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) izrađuje prijedloge strategija, studija, smjernica, programa i provedbenih planova iz stavka 1. i 2. ovoga članka, te u vezi s njihovom provedbom obavlja sljedeće poslove:

1. usklađuje i nadzire rad svih nositelja pojedinih mjera i aktivnosti u provedbi strategija, smjernica, programa i provedbenih planova iz stavka 1. i 2. ovoga članka,
2. može davati Hrvatskoj agenciji za poštu i elektroničke komunikacije (u daljnjem tekstu: Agencija) smjernice i upute za provedbu utvrđenih načela i ciljeva politike razvoja poštanskih usluga, pri čemu se tim smjernicama i uputama, koje se moraju objaviti na javno dostupan način, ne smije utjecati na donošenje odluka Agencije u pojedinim slučajevima,
3. obavlja i druge poslove vezane uz provedbu utvrđenih načela i ciljeva politike razvoja poštanskih usluga.

(4) Ministarstvo priprema propise za provedbu ovoga Zakona, koje je prema ovome Zakonu ovlašten donositi ministar. Za potrebe izrade prijedloga tih propisa i prijedloga akata iz stavka 3. ovoga članka ministar može osnivati povjerenstva, imenovati članove i tajnike povjerenstava, uređivati način rada povjerenstava te određivati naknadu članovima i tajnicima za rad u povjerenstvima.

(5) Ministarstvo predstavlja Republiku Hrvatsku u europskim i međunarodnim organizacijama i institucijama u području poštanskih usluga te je odgovorno za provedbu međunarodnih ugovora, sporazuma i konvencija iz područja poštanskih usluga. Ministarstvo i Agencija sudjeluju u radu upravnih i radnih tijela te radnih skupina tih međunarodnih organizacija i institucija.

(6) Ministarstvo obavlja inspekcijski nadzor u području poštanskih usluga u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa.

Odnos prema drugim zakonima

Članak 6.

(1) Primjena odredaba ovoga Zakona ne utječe na djelokrug i ovlasti tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja, osnovanog u skladu s posebnim zakonom.

(2) Primjena odredaba ovoga Zakona ne utječe na obvezu drukčijeg načina uručivanja određenih poštanskih pošiljaka uručenje kojih je uređeno posebnim zakonima.

(3) Primjena odredaba ovoga Zakona ne utječe na primjenu odredaba zakona kojim je uređen postupak carinskog i deviznog poslovanja.

(4) Primjena odredaba ovoga Zakona ne utječe na obvezu davatelja poštanskih usluga da osim cijene poštanske usluge naplati od pošiljatelja i iznos određen posebnim zakonom.

(5) Primjena odredaba ovoga Zakona ne utječe na primjenu odredaba zakona kojim je uređena mogućnost slanja opasnih tvari, koje međusobno izmjenjuju nadležne državne institucije na način i pod uvjetima propisanim tim zakonom.

(6) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na prijevoz robe, stvari i tereta u željezničkom, cestovnom i drugom prometu u skladu s posebnim zakonima.

(7) U provedbi odredaba ovoga Zakona Agencija će osobito surađivati s:

1. tijelom nadležnim za zaštitu tržišnog natjecanja, i to na način da zahtijeva mišljenje toga tijela ili predlaže pokretanje postupka pred tim tijelom u svim slučajevima sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja, u skladu s posebnim zakonom kojim je uređena zaštita tržišnog natjecanja,
2. tijelom nadležnim za zaštitu potrošača, u skladu s posebnim zakonom kojim je uređena zaštita potrošača.

(8) U primjeni propisa iz stavka 7. ovoga članka Agencija će pružati tijelima iz stavka 7. ovoga članka odgovarajuću stručnu i tehničku pomoć, a prema potrebi može sklapati odgovarajuće ugovore o međusobnoj suradnji.

II. POŠTANSKE USLUGE

Poštanske usluge

Članak 7.

Poštanske usluge su univerzalne poštanske usluge i ostale poštanske usluge.

Univerzalne poštanske usluge

Članak 8.

(1) Pod univerzalnim poštanskim uslugama u unutarnjem i međunarodnom prometu smatraju se sljedeće poštanske usluge:

1. prijam, usmjeravanje, prijenos i uručenje pismovnih pošiljaka, preporučenih pošiljaka i pošiljaka s označenom vrijednosti, mase do 2 kilograma,
2. prijam, usmjeravanje, prijenos i uručenje paketa mase do 10 kilograma, te usmjeravanje, prijenos i uručenje paketa mase do 20 kilograma u međunarodnom dolaznom prometu,
3. prijam, usmjeravanje, prijenos i uručenje sekograma mase do 7 kilograma, bez naplate.

(2) Na dimenzije, opremanje i druge značajke poštanskih pošiljaka iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se akti Svjetske poštanske unije.

(3) Javni operator mora osigurati svim korisnicima najmanje pet radnih dana u tjednu:

1. jedan prijam poštanske pošiljke,
2. jedno uručenje poštanske pošiljke na kućnu adresu ili u prostore svake fizičke ili pravne osobe.

(4) Odredba stavka 3. ovoga članka ne mora se primjenjivati u posebnim zemljopisnim uvjetima ili drugim okolnostima.

(5) Mjerila i kriteriji koje mora ispunjavati poštanska mreža javnog operatora, vodeći računa o gustoći naseljenosti, pokrivenosti područja i stvarnim potrebama korisnika, te posebnim zemljopisnim uvjetima i drugim okolnostima obavljanja usluga iz stavka 4. ovoga članka, propisuju se Pravilnikom o obavljanju univerzalnih poštanskih usluga koji donosi Agencija.

(6) Javni operator je davatelj svih univerzalnih poštanskih usluga i na temelju ovoga Zakona ima pravo i obvezu ove usluge obavljati na cijelom području Republike Hrvatske.

(7) O iznimkama iz stavka 4. ovoga članka Agencija će izvijestiti Komisiju.

Rezervirane univerzalne poštanske usluge

Članak 9.

(1) Pod rezerviranim univerzalnim poštanskim uslugama (u daljnjem tekstu: rezervirane usluge) smatraju se prijam, usmjeravanje, prijenos i uručenje pismovnih pošiljaka, preporučenih pošiljaka i pošiljaka s označenom vrijednosti, mase do 100 grama, u unutarnjem prometu i u međunarodnom dolaznom prometu.

(2) Poštanske usluge iz stavka 1. ovoga članka ne smatraju se rezerviranim uslugama, ako im je cijena jednaka ili viša od iznosa koji je tri puta veći od cijene prve stope mase pismovne pošiljke najbrže kategorije prema cjeniku usluga javnog operatora.

(3) Javni operator ima isključivo pravo i obvezu obavljanja rezerviranih usluga na cijelom području Republike Hrvatske.

Ostale poštanske usluge i dopunske usluge

Članak 10.

(1) Pod ostalim poštanskim uslugama smatraju se poštanske usluge s dodanom vrijednosti te druge poštanske usluge koje nisu univerzalne poštanske usluge.

(2) Poštanske usluge s dodanom vrijednosti su usluge koje uz prijam, usmjeravanje, prijenos i uručenje pošiljaka sadrže i određenu dodanu vrijednost.

(3) Dodana vrijednost iz stavka 2. ovoga članka osobito sadrži sljedeće:

1. prijam pošiljke po pozivu korisnika usluge,
2. mogućnost praćenja tijeka prijenosa i uručenja pošiljke putem interneta ili na drugi odgovarajući način,
3. mogućnost izravne komunikacije s radnikom davatelja poštanskih usluga radi davanja dodatnih uputa u vezi s uručenjem pošiljke,
4. ugovoreno vrijeme uručenja pošiljke,
5. uručenje pošiljke uz potpis primatelja.

(4) Dopunske usluge su usluge koje sadrže poseban način postupanja tijekom prijama, usmjeravanja, prijenosa i uručenja pošiljaka kod obavljanja univerzalnih poštanskih usluga, poštanskih usluga s dodanom vrijednosti i drugih poštanskih usluga koje nisu univerzalne poštanske usluge.

Dozvola za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga

Članak 11.

(1) Za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga pravna ili fizička osoba obvezna je pribaviti dozvolu za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga (u daljnjem tekstu: dozvola).

(2) Dozvolu iz stavka 1. ovoga članka izdaje Agencija na temelju pisanog zahtjeva pravne ili fizičke osobe, u roku od 30 dana od dana zaprimanja toga zahtjeva.

(3) Zahtjev iz stavka 2. ovoga članka mora sadržavati sljedeće:

1. naziv i sjedište pravne osobe, ili ime, prezime i adresu fizičke osobe,

2. popis univerzalnih poštanskih usluga i dopunskih usluga vezanih na univerzalne poštanske usluge koje će obavljati,
3. područje na kojem će se obavljati univerzalne poštanske usluge, u skladu s pravilnikom iz članka 8. stavka 5. ovoga Zakona,
4. rok u kojem namjerava započeti obavljati univerzalne poštanske usluge.

(4) Uz zahtjev iz stavka 2. ovoga članka obvezno se prilaže sljedeće:

1. izvadak iz odgovarajućeg registra pravnih ili fizičkih osoba,
2. podatke o raspolaganju potrebnim dijelovima poštanske mreže – dokaz o raspolaganju potrebnim dijelovima poštanske mreže za obavljanje određene univerzalne poštanske usluge, uključujući i moguće raspolaganje na temelju ugovora o najmu ili pristupu poštanskoj mreži javnog operatora, ili ovjerenu izjavu da će ispuniti te uvjete prije početka obavljanja univerzalnih poštanskih usluga,
3. dokaz o raspolaganju potrebnim financijskim sredstvima,
4. podatke o kadrovskim uvjetima – dokaz o potrebnom broju radnika s odgovarajućom stručnom spremom, ili ovjerenu izjavu da će ispuniti taj uvjet prije početka obavljanja univerzalnih poštanskih usluga.

(5) Agencija će odbiti zahtjev za izdavanje dozvole ako utvrdi da nisu ispunjeni svi uvjeti propisani za izdavanje dozvole.

(6) Dozvola se izdaje na razdoblje od najviše petnaest godina.

(7) Nakon isteka razdoblja na koje je izdana dozvola, Agencija će produžiti dozvolu na zahtjev davatelja univerzalnih poštanskih usluga, na rok od najviše petnaest godina, ako su ispunjeni svi uvjeti propisani za izdavanje nove dozvole.

(8) Davatelj univerzalnih poštanskih usluga obavezan je pisanim putem izvijestiti Agenciju o svim nastalim promjenama, bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka tih promjena.

(9) Davatelju univerzalnih poštanskih usluga nije dopušteno prenijeti dozvolu na drugu pravnu ili fizičku osobu.

Sadržaj dozvole

Članak 12.

Dozvola sadrži pravo obavljanja određenih univerzalnih poštanskih usluga na određenom području, podatke o nositelju dozvole, rok valjanosti dozvole, te posebna prava i obveze koje mora ispuniti davatelj univerzalnih poštanskih usluga.

Izmjena dozvole

Članak 13.

(1) Dozvola se može izmijeniti na zahtjev davatelja univerzalnih poštanskih usluga ili po službenoj dužnosti.

(2) Kada se postupak za izmjenu dozvole pokreće na zahtjev davatelja univerzalnih poštanskih usluga, uz zahtjev za izmjenu dozvole moraju se priložiti potrebni dokazi iz članka 11. stavka 4. ovoga Zakona.

(3) Agencija može izmijeniti dozvolu po službenoj dužnosti, ako je to nužno zbog usklađivanja s međunarodnim aktima koji obvezuju Republiku Hrvatsku, zakonskim propisima ili u svrhu osiguranja pravilnog i nesmetanog obavljanja univerzalnih poštanskih usluga, o čemu će Agencija, prije pokretanja postupka izmjene dozvole, pisanim putem izvijestiti davatelja univerzalnih poštanskih usluga.

Oduzimanje dozvole

Članak 14.

(1) Agencija će donijeti rješenje o oduzimanju dozvole u sljedećim slučajevima:

1. ako je dozvola izdana na temelju netočnih podataka važnih za donošenje odluke o izdavanju dozvole,
2. ako davatelj univerzalnih poštanskih usluga ne ispunjava obveze navedene u dozvoli,
3. ako davatelj univerzalnih poštanskih usluga ne započne s obavljanjem univerzalnih poštanskih usluga u roku od godine dana od dana izdavanja dozvole,
4. ako davatelj univerzalnih poštanskih usluga ne postupi po rješenju poštanskog inspektora ili poštanskog nadzornika,
5. ako davatelj univerzalnih poštanskih usluga nije ni nakon treće opomene Agencije platio godišnju naknadu iz članka 43. ovoga Zakona.

(2) Agencija mora prije donošenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka pisanim putem upozoriti davatelja univerzalnih poštanskih usluga da u roku, određenom u tom upozorenju, prestane postupati protivno obvezama utvrđenima ovim Zakonom i izdanom dozvolom.

(3) Ako davatelj univerzalnih poštanskih usluga ne postupi prema upozorenju Agencije iz stavka 2. ovoga članka, Agencija donosi rješenje o oduzimanju dozvole.

Prestanak valjanosti dozvole

Članak 15.

Agencija će donijeti rješenje o prestanku valjanosti dozvole u sljedećim slučajevima:

1. istekom roka na koji je dozvola izdana, ako se ne produži,
2. ako je nositelj dozvole prestao postojati, bez nasljednika ili pravnog sljednika,
3. na temelju pisanog zahtjeva nositelja dozvole,
4. oduzimanjem dozvole u skladu s člankom 14. ovoga Zakona.

Prijava za obavljanje ostalih poštanskih usluga

Članak 16.

(1) Pravo obavljanja ostalih poštanskih usluga stječe pravna ili fizička osoba podnošenjem pisane prijave za obavljanje ostalih poštanskih usluga (u daljnjem tekstu: prijava).

(2) Prijava iz stavka 1. ovoga članka, koja se podnosi Agenciji, mora sadržavati sljedeće:

1. naziv i sjedište pravne osobe, ili ime, prezime i adresu fizičke osobe,
2. izvadak iz odgovarajućeg registra pravnih ili fizičkih osoba,
3. popis ostalih poštanskih usluga i dopunskih usluga vezanih uz ostale poštanske usluge koje će se obavljati,
4. područje na kojem će se obavljati ostale poštanske usluge (unutarnji i/ili međunarodni promet).

(3) Agencija će pisanim putem zatražiti dopunu prijave koja ne sadrži sve podatke iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je pisanim putem izvijestiti Agenciju o svim nastalim promjenama iz stavka 2. ovoga članka, bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka tih promjena.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE POŠTANSKIH USLUGA

Mjerodavni propisi i drugi akti

Članak 17.

Uvjeti za obavljanje poštanskih usluga uređeni su ovim Zakonom, Pravilnikom o obavljanju univerzalnih poštanskih usluga, općim uvjetima davatelja poštanskih usluga i aktima Svjetske poštanske unije za usluge u međunarodnom poštanskom prometu.

Ugovor o pristupanju

Članak 18.

(1) Ugovor o pristupanju je ugovor bez pisanog oblika, kojim se uređuju međusobna prava i obveze pošiljatelja i davatelja poštanskih usluga, uz uvjete određene ovim Zakonom i općim uvjetima davatelja poštanskih usluga.

(2) Ugovor o pristupanju smatra se sklopljenim od nadnevka na otisku žiga davatelja poštanskih usluga na potvrđi o primitku pošiljke, odnosno na pošiljci kada se ne izdaje potvrda o primitku pošiljke.

(3) Davatelji poštanskih usluga upotrebljavaju otisak žiga iz računala ili otisak posebnog žiga, s tim da se na otisku mora nalaziti nadnevak i naziv davatelja poštanskih usluga koji se razlikuje od naziva drugih davatelja poštanskih usluga.

(4) Davatelj poštanskih usluga može s korisnicima sklopiti pisani ugovor kojim se uređuje obavljanje određenih poštanskih usluga.

(5) Međusobna prava i obveze iz ugovora o pristupanju zasnivaju se između davatelja poštanskih usluga i pošiljatelja.

(6) Nakon uručjenja poštanske pošiljke određena prava i obveze iz ugovora o pristupanju prelaze, u skladu s odredbama ovoga Zakona i općim uvjetima davatelja poštanskih usluga, s pošiljatelja na primatelja poštanske pošiljke.

Prava i obveze korisnika poštanskih usluga

Članak 19.

(1) Korisnik poštanskih usluga ima pravo i obvezu odabrati onu vrstu poštanske usluge koja odgovara sadržaju, stvarnoj vrijednosti sadržaja poštanske pošiljke i značenju poštanske pošiljke za korisnika poštanskih usluga, a najviše do iznosa utvrđenog u općim uvjetima davatelja poštanskih usluga.

(2) Davatelj poštanskih usluga može svojim općim uvjetima ograničiti vrijednost poštanske pošiljke.

(3) Poštanska pošiljka je vlasništvo pošiljatelja sve dok nije uručena primatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi, osim kada je zaplijenjena na temelju posebnog zakona.

Zabranjeni sadržaji poštanskih pošiljaka i odgovornost pošiljatelja

Članak 20.

(1) Pošiljatelj je obavezan pakirati pošiljku na način da se zaštiti njezin sadržaj, druge pošiljke i radnici koji rukuju s pošiljkom.

(2) Zabranjeno je slanje poštanskih pošiljaka koje sadrže:

1. eksplozivne i lako zapaljive predmete ili predmete kojih je prijam povezan s opasnosti za druge pošiljke, poštanske objekte, opremu i prijevozna sredstva, ili za život i zdravlje ljudi,
2. predmete kojih je promet zabranjen posebnim zakonskim ili drugim propisima,
3. opojne droge, osim ako su pošiljatelj i primatelj posebnim zakonom ovlaštteni za promet ili uporabu opojnih droga,
4. žive životinje (osim ako aktima Svjetske poštanske unije nije drukčije određeno).

(3) Ako postoji dvojba da poštanska pošiljka sadrži kakav sadržaj kojeg je prijenos zabranjen posebnim zakonskim ili drugim propisom, radnik davatelja poštanskih usluga može od osobe, koja predaje pošiljku, zahtijevati otvaranje pošiljke radi uvida u sadržaj, dokazivanje identiteta te zatvaranje pošiljke nakon obavljenog uvida.

(4) Ako se u skladu s odredbom stavka 3. ovoga članka ili na bilo koji drugi način utvrdi da pošiljka sadrži zabranjene sadržaje, davatelj poštanskih usluga obavezan je postupiti na sljedeći način:

1. pošiljke, prijevoz kojih je zabranjen posebnim zakonom, predati, uz zapisnik, nadležnom tijelu koje potvrđuje primitak pošiljke na drugom primjerku zapisnika,
2. pošiljke koje sadrže žive životinje, prijevoz kojih je zabranjen posebnim zakonom, uz zapisnik vratiti pošiljatelju.

Tajnost poštanskih pošiljaka i povjerljivost osobnih podataka

Članak 21.

(1) Davatelj poštanskih usluga obavezan je osigurati tajnost poštanskih pošiljaka.

(2) Radniku davatelja poštanskih usluga zabranjeno je:

1. neovlašteno doznati sadržaj poštanske pošiljke ili zadržati, prikriti ili neovlaštenoj osobi dati poštansku pošiljku,
2. neovlaštenim osobama priopćiti bilo kakve podatke koji su u vezi s poštanskim pošiljkama i njihovim sadržajem,
3. neovlaštenim osobama omogućiti ili pomoći u obavljanju neke od radnji iz točke 1. i 2. ovoga stavka.

(3) Zabrana iz stavka 2. točke 2. ovoga članka odnosi se na radnike davatelja poštanskih usluga i nakon prestanka rada kod davatelja tih usluga.

(4) Davatelj poštanskih usluga obvezan je osigurati povjerljivost osobnih podataka u skladu s posebnim zakonom kojim je uređena zaštita osobnih podataka.

(5) Davatelj poštanskih usluga obvezan je osigurati provedbu mjera u skladu s posebnim zakonima iz područja nacionalne sigurnosti.

Otvaranje poštanskih pošiljaka

Članak 22.

(1) Davatelj poštanskih usluga može otvoriti i pregledati sadržaj poštanske pošiljke uz pristanak pošiljatelja ili primatelja.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, davatelj poštanskih usluga obvezan je u nazočnosti najmanje dvije osobe otvoriti i pregledati sadržaj poštanske pošiljke bez pristanka pošiljatelja ili primatelja, u sljedećim slučajevima:

1. kada se poštanska pošiljka ne može uručiti primatelju, niti vratiti pošiljatelju,
2. kada postoji osnovana sumnja da se u poštanskoj pošiljci nalaze zabranjeni sadržaji iz članka 20. ovoga Zakona,
3. kada je poštanska pošiljka oštećena tako da je ugrožen njezin sadržaj,
4. kada poštanska pošiljka u međunarodnom prometu podliježe carinskom i deviznom pregledu u skladu s carinskim propisima i propisima o deviznom poslovanju.

(3) U slučaju iz stavka 2. točke 2. i 3. ovoga članka davatelj poštanskih usluga obvezan je sastaviti zapisnik u dva primjerka, od kojih se jedan primjerak uručuje pošiljatelju ili primatelju pošiljke, ili nadležnom tijelu u skladu s posebnim propisom iz članka 20. stavka 3. ovoga Zakona.

Uručenje poštanskih pošiljaka

Članak 23.

(1) Poštanske pošiljke se u pravilu uručuju osobno primatelju, zakonskom zastupniku ili opunomoćenoj osobi, a iznimno odraslom članu kućanstva, osobi stalno zaposlenoj u kućanstvu ili poslovnoj prostoriji primatelja, ovlaštenoj osobi u poslovnoj prostoriji pravne ili fizičke osobe gdje je primatelj stalno zaposlen, kao i ubacivanjem u kućni kovčežić ili skupni kovčežić, ili u poštanski pretinac, ili na način ugovoren između primatelja pošiljke i davatelja poštanskih usluga.

(2) Preporučene pošiljke i pošiljke s označenom vrijednosti uručuju se u pravilu osobno primatelju, zakonskom zastupniku, opunomoćenoj osobi, a iznimno odraslom članu kućanstva, osobi stalno zaposlenoj u kućanstvu ili poslovnoj prostoriji primatelja, ovlaštenoj osobi u

poslovnoj prostoriji pravne ili fizičke osobe gdje je primatelj stalno zaposlen. Ako to nije moguće primatelju se u kućnom kovčežiću ili skupnom kovčežiću ostavlja obavijest s naznakom roka i mjesta preuzimanja pošiljaka. Ako primatelj u navedenom roku ne preuzme pošiljku, davatelj usluga pošiljku vraća pošiljatelju.

(3) Ako je primatelju ili osobi ovlaštenoj za primitak pošiljke ostavljena obavijest, u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, smatra se da je pošiljka propisno uručena.

(4) Primatelj ili osoba iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka mogu odbiti primitak poštanske pošiljke, ako posebnim zakonom ili drugim propisom nije drukčije određeno. Davatelj poštanskih usluga pošiljku s naznakom odbijanja primitka pošiljke vraća pošiljatelju.

(5) Ako pošiljku nije moguće uručiti primatelju niti je vratiti pošiljatelju, davatelj poštanskih usluga obvezan je o takvim pošiljkama voditi evidenciju, pošiljke čuvati godinu dana od dana pokušaja uručjenja, te ako se u tom roku ne pronađe pošiljatelj ili pošiljka ne uruči primatelju, povjerenstvo davatelja poštanskih usluga odlučit će o uništenju ili prodaji pošiljke u skladu s općim uvjetima davatelja poštanskih usluga.

Ostali načini uručjenja

Članak 24.

Ako poseban zakon uređuje uručivanje određenih poštanskih pošiljaka na drukčiji način od načina i uvjeta uređenih ovim Zakonom, davatelj poštanskih usluga mora uručiti poštansku pošiljku na način i uz uvjete uređene posebnim zakonom.

Kućni kovčežić

Članak 25.

(1) Investitor ili vlasnik građevine stambene namjene obvezan je na pogodnom mjestu u toj građevini, koje nije više od prvog kata, ili na ulazu u dvorište građevine stambene namjene, postaviti i održavati kućne kovčežiće za uručjenje poštanskih pošiljaka, te osigurati pristup kućnom kovčežiću.

(2) Ako osobe iz stavka 1. ovoga članka ne postave ili ne održavaju kućne kovčežiće, davatelj univerzalnih poštanskih usluga upozorit će ih pisanim putem te odrediti primjereni rok za uklanjanje propusta, a u slučaju nepostupanja po tom upozorenju, davatelj univerzalnih poštanskih usluga nije obvezan primatelju dostavljati pošiljke.

(3) Kućni kovčežići u građevinama stambene namjene, koje imaju više stanova, moraju biti označeni prezimenom fizičke osobe ili nazivom pravne osobe.

Skupni kovčežić

Članak 26.

(1) Korisnicima poštanskih usluga, čiji su objekti izvan naselja, poštanske pošiljke mogu se uručivati putem skupnih kovčežića.

(2) Uvjeti i postupak uručenja putem skupnih kovčežića uređuju se između davatelja poštanskih usluga i korisnika poštanskih usluga u skladu s pravilnikom iz članka 8. stavka 5. ovoga Zakona.

IV. KAKVOĆA OBAVLJANJA UNIVERZALNIH POŠTANSKIH USLUGA

Mjerila kakvoće obavljanja univerzalnih poštanskih usluga

Članak 27.

(1) Javni operator mora osigurati:

1. u unutarnjem poštanskom prometu, uručenje 85% poštanskih pošiljaka najbrže kategorije u roku od jednoga radnog dana, odnosno 95% u roku od dva radna dana, a za sve ostale pošiljke u unutarnjem prometu 95% u roku od tri radna dana,
2. u međunarodnom poštanskom prometu s državama članicama Europske unije, uručenje 85% poštanskih pošiljaka najbrže kategorije u roku od tri radna dana, odnosno 97% u roku od pet radnih dana, a za druge države u okviru rokova propisanih aktima Svjetske poštanske unije.

(2) Za poštanske pošiljke adresirane za primatelje na otocima ili zaprimljene na otocima rokovi uručenja iz stavka 1. točke 1. ovoga članka produljuju se za jedan dan.

(3) U rokove uručenja pošiljaka ne uračunavaju se:

1. dan prijama pošiljke,
2. vrijeme kašnjenja zbog netočne i nepotpune adrese primatelja,
3. vrijeme kašnjenja zbog više sile ili zastoja u prometu nastalog bez krivnje davatelja univerzalnih poštanskih usluga,
4. neradni dani i dani kada se ne obavlja uručenje poštanskih pošiljaka.

(4) U prostoru javnog operatora namijenjenom korisnicima usluga, te na poštanskom kovčežiću i skupnom kovčežiću mora biti naveden krajnji rok za prijam ili ubacivanje poštanskih pošiljaka prema kategoriji brzine prijenosa pošiljaka (u daljnjem tekstu: krajnji rok). Rok uručenja pošiljaka produžuje se za jedan dan ako se pošiljka primi ili ubaci u poštanski kovčežić ili skupni kovčežić nakon krajnjega roka.

(5) Agencija može, na temelju obrazloženog zahtjeva javnog operatora, odlukom odrediti i druga odstupanja od rokova iz stavka 1. i 2. ovoga članka, koja su vezana uz iznimnu

nepristupačnost pojedinih područja, slabu prometnu povezanost i slično, u skladu s pravilnikom iz članka 8. stavka 5. ovoga Zakona.

(6) O iznimkama iz stavka 5. ovoga članka Agencija će izvijestiti Komisiju.

Mjerenje kakvoće obavljanja univerzalnih poštanskih usluga

Članak 28.

(1) Javni operator obvezan je svake godine, putem neovisnog tijela, u skladu s hrvatskim normama, kojima su prihvaćene usklađene europske norme, obaviti mjerenje kakvoće prijenosa poštanskih pošiljaka radi utvrđivanja postotka uručenih pošiljaka i drugih podataka koji određuju kakvoću obavljanja univerzalnih poštanskih usluga.

(2) Javni operator obvezan je dostaviti godišnje izvješće o kakvoći obavljanja univerzalnih poštanskih usluga na znanje Agenciji, najkasnije do 1. travnja za proteklu godinu.

(3) Pravilnikom iz članka 8. stavka 5. ovoga Zakona utvrđuje se popis hrvatskih norma iz stavka 1. ovoga članka te propisuju sastavni dijelovi godišnjeg izvješća iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Popis hrvatskih norma iz stavka 3. ovoga članka izrađuje se u suradnji s hrvatskim nacionalnim normirnim tijelom.

(5) Javni operator obvezan je putem medija i na svojim internetskim stranicama objaviti godišnje izvješće iz stavka 2. ovoga članka, najkasnije do 1. lipnja za proteklu godinu.

V. POŠTANSKE MARKE

Izdavanje poštanskih maraka

Članak 29.

(1) Poslove u vezi s izdavanjem, prodajom i povlačenjem iz uporabe poštanskih maraka Republike Hrvatske obavlja javni operator.

(2) Poštanske marke moraju ispunjavati uvjete propisane aktima Svjetske poštanske unije i pravilnikom koji donosi ministar na prijedlog javnog operatora.

(3) Pravilnikom iz stavka 2. ovoga članka pobliže se propisuju uvjeti i način izdavanja i uporabe poštanskih maraka, osnivanje i rad Povjerenstva za izbor motiva te grafičkih i likovnih rješenja poštanskih maraka Republike Hrvatske, utvrđivanje programa izdavanja poštanskih maraka, kao i druga pitanja u vezi s poštanskim markama.

Nevažee poštanske marke

Članak 30.

(1) Poštanske marke smatraju se nevažecima u sljedećim slučajevima:

1. ako su izdane protivno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona,
2. ako su oštećene na način da nije vidljiva oznaka "Republika Hrvatska" ili naziv izdavatelja, te nominalna vrijednost,
3. ako su bile uporabljene,
4. ako ih nije izdao javni operator,
5. ako im je istekla valjanost.

(2) Ako je na poštanskoj pošiljci nalijepljena nevažea poštanska marka, smatra se da poštanska usluga nije plaćena.

VI. OPĆI UVJETI DAVATELJA POŠTANSKIH USLUGA

Članak 31.

(1) Davatelj poštanskih usluga obvezan je donijeti opće uvjete za obavljanje poštanskih usluga.

(2) Općim uvjetima iz stavka 1. ovog članka osobito se uređuje sljedeće:

1. naziv i sjedište davatelja poštanskih usluga,
2. popis poštanskih i dopunskih usluga koje će obavljati davatelj poštanskih usluga,
3. područje na kojem će se poštanske usluge obavljati,
4. rokovi za uručenje poštanskih pošiljaka,
5. način i uvjeti obavljanja poštanskih usluga,
6. način i uvjeti plaćanja poštanskih usluga i način označivanja plaćanja poštanskih usluga na poštanskoj pošiljci,
7. odgovornost davatelja poštanskih usluga i naknada štete,
8. postupak za rješavanje prigovora korisnika, uključujući postupke za rješavanje sporova iz članka 45. ovoga Zakona.

(3) Odredbe općih uvjeta davatelja poštanskih usluga ne smiju biti u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

(4) Davatelj poštanskih usluga obvezan je opće uvjete iz stavka 1. ovoga članka te izmjene općih uvjeta dostaviti Agenciji najmanje 15 dana prije početka njihove primjene.

(5) Davatelj poštanskih usluga obvezan je objaviti opće uvjete iz stavka 1. ovoga članka putem medija i na svojim internetskim stranicama, najmanje osam dana prije početka njihove primjene.

(6) Davatelj poštanskih usluga obvezan je, u prostoru namijenjenom korisnicima usluga, imati javno dostupne opće uvjete iz stavka 1. ovoga članka i na zahtjev korisnika dati ih na uvid.

(7) Agencija može, prije ili nakon objave općih uvjeta davatelja univerzalnih poštanskih usluga, odlukom izmijeniti, dopuniti ili ukinuti pojedine odredbe tih općih uvjeta, ili te opće uvjete u cijelosti, ako utvrdi da su u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

VII. CIJENE POŠTANSKIH USLUGA

Opća načela

Članak 32.

(1) Cijene poštanskih usluga naplaćuju se prema cjeniku poštanskih usluga.

(2) Davatelj poštanskih usluga obvezan je cjenik poštanskih usluga dostaviti Agenciji najmanje 15 dana prije početka primjene.

(3) Davatelj poštanskih usluga obvezan je javno objaviti pregledan cjenik poštanskih usluga, te vidno istaknuti izvadak iz cjenika u prostorima namijenjenim korisnicima poštanskih usluga i na zahtjev korisnika dati cjenik poštanskih usluga na uvid.

(4) Cijene poštanskih usluga ne smiju:

1. sadržavati dodatne iznose koje bi davatelj poštanskih usluga odredio isključivo na temelju svoje značajne tržišne snage na tržištu poštanskih usluga,
2. se određivati ispod jedinične cijene koštanja s namjerom preuzimanja ili zadržavanja značajne tržišne snage na tržištu poštanskih usluga,
3. biti diskriminirajuće.

(5) Poblize odredbe o načinu i uvjetima plaćanja uređuju se općim uvjetima davatelja poštanskih usluga.

Cijene univerzalnih poštanskih usluga

Članak 33.

(1) Cijene univerzalnih poštanskih usluga moraju biti:

1. jednake za istovrsne usluge za pismovne pošiljke za sve korisnike na cijelom području na kojemu davatelj poštanskih usluga obavlja univerzalne poštanske usluge,
2. pristupačne, troškovno usmjerene i poticajne za učinkovito obavljanje univerzalnih poštanskih usluga,

3. određene na način da pojedinim korisnicima usluga ne daju prednost u odnosu na druge korisnike istovrsnih usluga koji predaju pošiljke pod sličnim uvjetima.

(2) Odredba stavka 1. ovog članka ne isključuje pravo davatelja univerzalnih poštanskih usluga da odobrava popuste korisnicima koji šalju veći broj pošiljaka, uz uvjet da je takav popust predviđen cjenikom poštanskih usluga i da se primjenjuje na jednak način na sve korisnike koji šalju pošiljke pod sličnim uvjetima.

(3) Agencija može odlukom u cijelosti ili djelomično izmijeniti ili ukinuti cijene univerzalnih poštanskih usluga, prije ili nakon njihove objave, ako utvrdi da su u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

(4) Agencija odobrava cijene rezerviranih usluga iz članka 9. stavka 1. ovoga Zakona na prijedlog javnog operatora, koji mora sadržavati izračun cijene koštanja za svaku od tih usluga.

(5) Agencija mora odlučiti o prijedlogu cijena iz stavka 4. ovoga članka u roku od 30 dana od dana zaprimanja toga prijedloga.

VIII. OBAVLJANJE RAČUNOVODSTVENIH POSLOVA DAVATELJA POŠTANSKIH USLUGA

Obavljanje računovodstvenih poslova davatelja poštanskih usluga

Članak 34.

(1) Davatelj poštanskih usluga koji uz poštanske usluge obavlja jednu ili više ostalih poslovnih aktivnosti, mora obavljati računovodstvene poslove na način da se mogu utvrditi prihodi ostvareni od poštanskih usluga odvojeno od prihoda ostvarenih od jedne ili više ostalih poslovnih aktivnosti.

(2) Davatelj univerzalnih poštanskih usluga mora obavljati računovodstvene poslove na način da se mogu utvrditi prihodi i troškovi ostvareni od univerzalnih poštanskih usluga odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od drugih poštanskih usluga, prema vrstama usluga.

(3) Javni operator, uz obveze iz stavka 1. i 2. ovoga članka, mora obavljati i druge računovodstvene poslove na način da se mogu utvrditi prihodi ostvareni od rezerviranih usluga odvojeno od prihoda ostvarenih od ostalih univerzalnih poštanskih usluga, prema vrstama usluga.

(4) Dio računovodstvenih poslova iz stavka 2. i 3. ovoga članka su poslovi vođenja i raspodjele troškova obavljanja univerzalnih poštanskih usluga. Svi troškovi, koji se odnose na točno određene usluge ili aktivnosti, vode se i/ili raspodjeljuju izravno. Zajednički troškovi raspodjeljuju se na temelju izravne analize nastanka tih troškova ili na temelju neizravne povezanosti s drugim kategorijama troškova, te primjenom prikladnih ključeva i omjera.

(5) Agencija može, po službenoj dužnosti, pokrenuti postupak provjere vjerodostojnosti obavljenih računovodstvenih poslova, što obuhvaća i provedbu revizije ako postoji osnovana

sumnja u postupanje protivno odredbama ovoga članka, te donijeti odgovarajuću odluku na temelju provedenog postupka i utvrđenoga činjeničnog stanja.

(6) Prihodima od obavljanja rezerviranih usluga ne smije se subvencionirati obavljanje ostalih poštanskih usluga ili drugih poslovnih aktivnosti.

Troškovi obavljanja univerzalnih poštanskih usluga i podmirenje gubitka javnog operatora

Članak 35.

(1) Troškove obavljanja univerzalnih poštanskih usluga čine svi troškovi potrebni za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga uz uvjete i na način propisan ovim Zakonom.

(2) Troškovi obavljanja univerzalnih poštanskih usluga javnog operatora podmiruju se u prvom redu prihodima od obavljanja rezerviranih i nerezerviranih univerzalnih poštanskih usluga.

(3) Ako se troškovi obavljanja univerzalnih poštanskih usluga ne mogu podmiriti prihodima iz stavka 2. ovoga članka, ti se troškovi podmiruju iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske, na način i prema mjerilima koja se pobliže propisuju pravilnikom koji donosi ministar, uz suglasnost ministra financija, u skladu s pravilima o državnim potporama.

IX. PRISTUP POŠTANSKOJ MREŽI JAVNOG OPERATORA

Članak 36.

(1) Javni operator obvezan je, uz uvjete utvrđene ovim Zakonom i pravilnikom iz članka 8. stavka 5. ovoga Zakona, omogućiti pristup poštanskoj mreži javnog operatora (u daljnjem tekstu: pristup mreži) drugim davateljima poštanskih usluga i korisnicima usluga (u daljnjem tekstu: korisnici pristupa).

(2) Osim pristupa mreži iz stavka 1. ovoga članka javni operator obvezan je korisnicima pristupa omogućiti pristup:

1. sustavu poštanskih oznaka,
2. bazi podataka za razvrstavanje pošiljaka,
3. podacima o promjeni adrese, preusmjeravanju poštanskih pošiljaka i vraćanju pošiljaka pošiljatelju.

(3) Uvjeti pristupa mreži moraju biti unaprijed poznati i primjenjivati se jednako na sve korisnike pristupa koji pristupaju mreži za istu vrstu i količinu pošiljaka.

(4) Pravilnikom iz članka 8. stavka 5. ovoga Zakona propisuju se mjesta i uvjeti pristupa mreži, sadržaj zahtjeva i ugovora, načela određivanja cijena pristupa mreži i druga pitanja u vezi s pristupom mreži.

(5) Međusobna prava i obveze javnog operatora i korisnika pristupa, uključujući cijene, uređuju se ugovorom.

(6) Prigodom određivanja cijena pristupa mreži potrebno je korisnicima pristupa priznati troškove radnji obavljenih prije pristupanja mreži kao izbjegnuti trošak javnog operatora.

(7) Javni operator obavezan je odlučiti o zahtjevu za pristup mreži u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

(8) Javni operator može odbiti zahtjev za pristup mreži samo u slučaju kada bi omogućivanjem pristupa mreži ugrozio svoje pravo i obvezu obavljanja univerzalnih poštanskih usluga.

(9) Za rješavanje sporova između javnog operatora i korisnika pristupa u vezi s davanjem pristupa mreži nadležna je Agencija. U slučaju spora Agencija je obvezna donijeti odluku u roku od četiri mjeseca od dana pokretanja postupka rješavanja spora.

X. HRVATSKA AGENCIJA ZA POŠTU I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

Osnivanje Agencije

Članak 37.

(1) Nacionalno regulatorno tijelo za obavljanje regulatornih poslova u području poštanskih usluga je Agencija.

(2) Osnivanje i ustrojstvo Agencije uređuje se zakonom kojim je uređeno područje elektroničkih komunikacija.

(3) Agencija obavlja regulatorne i druge poslove u području poštanskih usluga u skladu s ovim Zakonom i zakonom kojim je uređeno područje elektroničkih komunikacija.

(4) U obavljanju regulatornih poslova propisanih ovim Zakonom Agencija će u najvećoj mjeri voditi računa o preporukama i smjernicama koje donosi Komisija u svrhu usklađene primjene mjerodavne pravne stečevine iz područja poštanskih usluga u državama članicama Europske unije.

(5) Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, na upravljanje Agencijom primjenjuju se zakon kojim je uređeno područje elektroničkih komunikacija i opći akti Agencije.

Nadležnost Agencije

Članak 38.

(1) U nadležnosti su Agencije, u odnosu na poštanske usluge, sljedeći poslovi:

1. donošenje propisa za provedbu ovoga Zakona, koji su u nadležnosti Agencije u skladu s odredbama ovoga Zakona,
2. izdavanje dozvola za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga i donošenje odluka o izmjeni, oduzimanju i prestanku valjanosti dozvole,
3. donošenje odluka o načinu razdvajanja poslovnih aktivnosti javnog operatora iz članka 34. ovoga Zakona,
4. donošenje odluka u vezi s davanjem pristupa mreži iz članka 36. ovoga Zakona,
5. odobravanje cijena rezerviranih usluga, na prijedlog javnog operatora,
6. donošenje odluka o izmjeni, dopuni ili ukidanju općih uvjeta davatelja univerzalnih poštanskih usluga koji su u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona,
7. zaštita prava korisnika poštanskih usluga, te rješavanje sporova između korisnika i davatelja poštanskih usluga,
8. stručni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona,
9. vođenje i redovito obnavljanje baza podataka, očevidnika, upisnika i drugih podataka iz područja poštanskih usluga, koje Agencija prikuplja u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona,
10. redovito objavljivanje podataka, obavijesti i dokumenata iz područja poštanskih usluga, a osobito pokazatelja razvoja tržišta, u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona,
11. podnošenje optužnog prijedloga radi pokretanja prekršajnog postupka na prijedlog poštanskog nadzornika,
12. praćenje primjene cijena poštanskih usluga i predlaganje nadležnom tijelu državne uprave poduzimanja zakonskih mjera u slučaju kada davatelj poštanskih usluga donosi ili primjenjuje cijene protivno odredbama ovoga Zakona,
13. praćenje obavljanja računovodstvenih poslova davatelja poštanskih usluga,
14. praćenje stanja i razvoja tržišta poštanskih usluga, te poduzimanje potrebnih mjera za osiguranje ravnopravnoga i djelotvornoga tržišnog natjecanja na tržištu poštanskih usluga,
15. davanje stručnih mišljenja i objašnjenja u primjeni ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona,
16. sudjelovanje u izradi prijedloga strategija, studija, smjernica, programa i provedbenih planova iz članka 5. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
17. međunarodna suradnja u području poštanskih usluga te sudjelovanje u radu upravnih i radnih tijela nadležnih europskih i međunarodnih organizacija i institucija u području poštanskih usluga,
18. suradnja s nadležnim nacionalnim regulatornim tijelima država članica Europske unije i drugih država, te udrugama nadležnih regulatornih tijela u području poštanskih usluga,
19. obavljanje drugih poslova utvrđenih ovim Zakonom i zakonom kojim je uređeno područje elektroničkih komunikacija, propisima donesenim na temelju ovoga Zakona te Statutom Agencije.

(2) Poslove iz stavka 1. točke 1. do 10. ovoga članka Agencija obavlja kao javne ovlasti.

(3) Agencija vodi upisnik davatelja poštanskih usluga koji mora sadržavati sljedeće podatke:

1. naziv i sjedište pravne osobe, ili ime, prezime i adresu fizičke osobe,

2. ime i prezime odgovorne osobe u pravnoj osobi,
3. podatke o izdanoj dozvoli, vrsti univerzalnih poštanskih usluga i području za koje je dozvola izdana,
4. podatke o podnesenoj prijavi, vrsti ostalih poštanskih usluga i području za koje je prijava podnesena.

(4) Popis davatelja poštanskih usluga objavljuje se na internetskim stranicama Agencije, a može se objaviti i na drugi prikladan način.

Javnost rada Agencije

Članak 39.

(1) Davatelji poštanskih usluga obvezni su na zahtjev Agencije dostaviti financijska i statistička izvješća, knjigovodstvene i druge podatke potrebne za obavljanje poslova Agencije u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Agencija prikuplja, obrađuje i objavljuje statističke, financijske i druge podatke o stanju i razvoju tržišta poštanskih usluga.

(3) Agencija je obvezna na pisani zahtjev Ministarstva ili drugoga nadležnoga državnog tijela dostaviti podatke iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Agencija objavljuje na svojoj internetskoj stranici podatke iz stavka 2. ovoga članka, bez naknade.

(5) Agencija je obvezna postupati s podacima iz stavka 2., 3. i 4. ovoga članka u skladu s posebnim propisima o tajnosti podataka.

Odlučivanje u poslovima Agencije

Članak 40.

(1) Vijeće Agencije je tijelo koje, u skladu sa zakonom kojim je uređeno područje elektroničkih komunikacija, upravlja Agencijom i odlučuje u poslovima Agencije iz članka 38. stavka 1. točke 1. do 7. ovoga Zakona.

(2) Osim poslova iz stavka 1. ovoga članka Vijeće Agencije obavlja i sljedeće poslove:

1. daje smjernice i naputke ravnatelju Agencije i poštanskim nadzornicima, te nadzire provedbu tih smjernica i naputaka,
2. priprema prijedloge propisa za provedbu ovoga Zakona, koji su u nadležnosti Ministarstva, odnosno ministra, na zahtjev Ministarstva, odnosno ministra,
3. obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom, zakonom kojim je uređeno područje elektroničkih komunikacija i Statutom Agencije.

(3) Ravnatelj Agencije rukovodi stručnom službom Agencije te obavlja sljedeće poslove:

1. odlučuje u drugim poslovima Agencije iz članka 38. stavka 1. ovoga Zakona koji prema stavku 1. ovoga članka nisu u nadležnosti Vijeća Agencije,
2. predlaže Vijeću Agencije donošenje odluka i drugih upravnih akata iz članka 41. ovoga Zakona,
3. priprema Vijeću Agencije prijedloge provedbenih propisa i općih akata Agencije iz članka 42. ovoga Zakona,
4. obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom, zakonom kojim je uređeno područje elektroničkih komunikacija i Statutom Agencije.

Donošenje i izvršenje odluka Agencije

Članak 41.

(1) Vijeće Agencije donosi odluke većinom glasova svih članova Vijeća Agencije.

(2) Odluke i drugi upravni akti Agencije konačni su u upravnom postupku.

(3) Protiv odluka i drugih upravnih akata Agencije nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

(4) Na odluke i druge upravne akte Agencije iz stavka 3. ovoga članka ne primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku u dijelu koji se odnosi na poništavanje i ukidanje po pravu nadzora te izvanredno ukidanje i proglašavanje rješenja ništavim od strane nadležnog tijela.

(5) Postupak pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u upravnim sporovima pokrenutima u skladu s odredbama ovoga Zakona je hitan.

(6) Odluka ili drugi upravni akt Agencije mora se izvršiti u roku od petnaest dana od dana dostave stranci, osim ako odlukom ili drugim upravnim aktom nije određen kakav drugi rok za izvršenje. Ako stranka u propisanom ili određenom roku ne postupi u skladu s odlukom ili drugim upravnim aktom, Agencija će provesti postupak izvršenja putem druge osobe ili prisilnim putem, osim u slučaju kada je, na zahtjev stranke, donesena odluka o privremenoj odgodi izvršenja.

(7) U slučaju nepostupanja prema odluci ili drugom upravnom aktu Agencije u roku iz stavka 6. ovoga članka, poštanski inspektor ili poštanski nadzornik može izdati prekršajni nalog ili predložiti podnošenje optužnog prijedloga radi pokretanja prekršajnog postupka, u skladu s odredbama članka 50. i 52. ovoga Zakona.

(8) U upravnim stvarima iz nadležnosti Agencije na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Donošenje provedbenih propisa i općih akata Agencije

Članak 42.

(1) Propise i opće akte za provedbu ovoga Zakona, koji su u nadležnosti Agencije u skladu s odredbama ovoga Zakona, donosi Vijeće Agencije.

(2) Propisi iz stavka 1. ovoga članka objavljuju se u "Narodnim novinama" i na internetskim stranicama Agencije, a mogu se objavljivati i u službenom glasilu Agencije. Opći akti Agencije iz stavka 1. ovoga članka objavljuju se na način utvrđen Statutom Agencije.

Sredstva za obavljanje poslova Agencije

Članak 43.

(1) Javni operator i drugi davatelji poštanskih usluga obvezni su plaćati godišnju naknadu za obavljanje poslova Agencije u području poštanskih usluga, u postotku od ukupnoga godišnjeg bruto prihoda ostvarenoga od obavljanja poštanskih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini (u daljnjem tekstu: naknada).

(2) Izračun i visina naknade te način plaćanja naknade iz stavka 1. ovoga članka propisuju se pravilnikom koji donosi Agencija najkasnije do kraja godine za sljedeću kalendarsku godinu, na temelju godišnjega financijskog plana Agencije.

(3) Naknada iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u skladu s načelima objektivnosti, transparentnosti, razmjernosti i nediskriminacije.

(4) Agencija će prenijeti višak prikupljenih sredstava u odnosu na godišnji financijski plan Agencije u sljedeću kalendarsku godinu.

(5) Agencija će manjak sredstava iz tekuće godine nadoknaditi iz naknade iz stavka 1. ovoga članka u sljedećoj kalendarskoj godini.

XI. ZAŠTITA KORISNIKA POŠTANSKIH USLUGA I PRIGOVORI

Prigovori korisnika poštanskih usluga

Članak 44.

(1) Ako korisnik poštanskih usluga smatra da poštanska pošiljka nije uručena primatelju, ili da mu je uručena sa zakašnjenjem, ili da ugovorena usluga nije obavljena, ili nije obavljena u cijelosti, može davatelju poštanske usluge podnijeti pisani prigovor u roku od tri mjeseca od dana predaje poštanske pošiljke u unutarnjem prometu, odnosno u roku od šest mjeseci u međunarodnom prometu.

(2) Prigovor zbog oštećenja ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke primatelj ili druga ovlaštena osoba mora podnijeti odmah pri uručanju poštanske pošiljke.

(3) Ne prihvaća se prigovor iz stavka 2. ovoga članka koji je podnesen nakon uručanja pošiljke, osim u slučaju ako primatelj priloži dokaz da oštećenje ili umanjenje sadržaja poštanske pošiljke nije nastalo nakon uručjenja.

(4) Davatelj poštanskih usluga obvezan je dostaviti pisani odgovor korisniku o utemeljenosti podnesenog prigovora u roku od najviše 30 dana od dana podnošenja prigovora u unutarnjem prometu, odnosno u roku od najviše 60 dana od dana podnošenja prigovora u međunarodnom prometu.

(5) Davatelj poštanskih usluga mora, kao sastavni dio svojih općih uvjeta, objaviti postupak podnošenja i rješavanja prigovora korisnika poštanskih usluga na obavljanje poštanskih usluga. Postupak podnošenja i rješavanja prigovora mora biti u skladu s odredbama ovoga Zakona, te dostupan javno i uz pristupačnu cijenu svim korisnicima poštanskih usluga.

Rješavanje sporova između korisnika i davatelja poštanskih usluga

Članak 45.

(1) U slučaju spora između korisnika i davatelja poštanskih usluga u vezi s rješavanjem prigovora iz članka 44. ovoga Zakona korisnik može, prije podnošenja tužbe nadležnom sudu ili pokretanja drugoga izvansudskog postupka podnijeti zahtjev za rješavanje spora Agenciji u roku od 30 dana od dana dostavljenog odgovora davatelja poštanskih usluga iz članka 44. stavka 4. ovoga Zakona.

(2) Agencija rješava sporove iz stavka 1. ovoga članka na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način, na temelju mišljenja unutarnje ustrojstvene jedinice za zaštitu prava korisnika usluga u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa.

(3) Unutarnja ustrojstvena jedinica Agencije iz stavka 2. ovoga članka ima svojstvo i zadaće savjetodavnog tijela koje se osniva prema posebnom zakonu kojim je uređena zaštita potrošača. Način rada te ustrojstvene jedinice pobliže se propisuje pravilnikom koji donosi Agencija, a njezino ustrojstvo uređuje se općim aktom Agencije.

(4) Davatelj poštanskih usluga obvezan je sudjelovati u postupcima rješavanja sporova iz stavka 1. ovoga članka i u potpunosti surađivati s Agencijom u svrhu rješenja spora, te dostavljati Agenciji sve potrebne podatke i dokumentaciju.

(5) Agencija mora donijeti konačnu odluku o rješenju spora iz stavka 1. ovoga članka u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za rješavanje toga spora. Rok rješavanja spora može se produžiti samo u iznimnim okolnostima.

(6) Odluka Agencije o rješenju spora iz stavka 1. ovoga članka mora biti detaljno obrazložena te se dostavlja svim strankama u sporu.

(7) Agencija će redovito objavljivati podatke o sporovima iz stavka 1. ovoga članka, u skladu s odredbama članka 39. ovoga Zakona i pravilnika iz stavka 3. ovoga članka, vodeći pritom računa o povjerljivosti osobnih podataka i tajnosti poslovnih podataka.

(8) Izvješće o rješavanju sporova iz stavka 1. ovoga članka u postupcima pred Agencijom sastavni je dio godišnjeg izvješća o radu Agencije.

XII. ODGOVORNOST

Odgovornost davatelja poštanskih usluga

Članak 46.

(1) U međunarodnom prometu davatelj poštanskih usluga odgovara u granicama utvrđenima aktima Svjetske poštanske unije i međunarodnim ugovorima.

(2) U unutarnjem prometu davatelj poštanskih usluga odgovara:

1. za gubitak ili oštećenje poštanske pošiljke ili umanjenje njezina sadržaja,
2. za prekoračenje roka za prijenos i uručenje poštanske pošiljke,
3. u slučaju kada nije obavio uslugu ili uslugu nije obavio u cijelosti.

(3) Davatelj poštanskih usluga nije odgovoran u sljedećim slučajevima:

1. kada dokaže da se događaji iz stavka 2. ovoga članka nisu mogli predvidjeti, izbjeći ili otkloniti (viša sila),
2. kada pošiljatelj, primatelj ili druga ovlaštena osoba ne podnese prigovor u roku utvrđenom ovim Zakonom, ili ne podnese zahtjev za naknadu štete u roku utvrđenom ovim Zakonom,
3. kada se radi o poštanskim pošiljkama sadržaj kojih je zabranjen,
4. kada je šteta uzrokovana time što pošiljatelj nije pakirao pošiljku na način da osigura njezin sadržaj ili se nije koristio odgovarajućom ponuđenom uslugom davatelja poštanskih usluga.

(4) Davatelj poštanskih usluga ne odgovara za izmaklu korist, niti za stvarnu štetu koja može nastati zbog gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke, te prekoračenja roka za prijenos i uručenje poštanske pošiljke.

(5) Davatelj poštanskih usluga ne odgovara za pošiljke koje je uručio u roku i na način propisan ovim Zakonom i općim uvjetima davatelja poštanskih usluga.

Naknada štete u unutarnjem i međunarodnom prometu

Članak 47.

(1) Pošiljatelj ili druga ovlaštena osoba može, na temelju pisanog odgovora iz članka 44. stavka 4. ovoga Zakona, u roku od 30 dana od dana primitka toga odgovora davatelju poštanskih usluga podnijeti zahtjev za naknadu štete.

(2) Davatelj poštanskih usluga obvezan je pošiljatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi isplatiti za pošiljke u unutarnjem prometu sljedeću naknadu štete:

1. za gubitak, potpuno oštećenje ili umanjenje sadržaja:
 - a) preporučene pošiljke – u visini peterostrukog iznosa naplaćene cijene poštanske usluge,
 - b) pošiljke s označenom vrijednosti – u visini iznosa označene vrijednosti.
2. za djelomično oštećenje ili umanjenje sadržaja:
 - a) preporučene pošiljke – u iznosu koji odgovara stvarnoj vrijednosti oštećenog ili umanjenog sadržaja pošiljke, ali najviše do peterostrukog iznosa naplaćene cijene poštanske usluge,
 - b) pošiljke s označenom vrijednosti – u iznosu koji odgovara stvarnoj vrijednosti oštećenog ili umanjenog sadržaja pošiljke, ali najviše do označene vrijednosti.
3. za prekoračenje roka prijenosa i uručenja pošiljke – u visini trostrukog iznosa naplaćene cijene poštanske usluge.

(3) Kada poštanska usluga nije obavljena, davatelj poštanskih usluga obvezan je vratiti naplaćenu cijenu poštanske usluge.

(4) U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka davatelj poštanskih usluga obvezan je, osim naknade, vratiti i iznos naplaćene cijene poštanske usluge za potraživanje, kao i iznos naplaćene cijene poštanske usluge, pri čemu se ne vraća onaj dio cijene poštanske usluge koji je naplaćen za označenu vrijednost na pošiljkama s označenom vrijednosti.

(5) Osim iznosa naknade štete i vraćanja cijene poštanske usluge, davatelj poštanskih usluga obvezan je pošiljatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi isplatiti i zakonske zatezne kamate, računajući od dana podnošenja zahtjeva za naknadu štete.

(6) Ako davatelj poštanskih usluga ne isplati pošiljatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi naknadu štete u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka, pošiljatelj ili druga ovlaštena osoba naknadu štete može ostvariti sudskim putem.

(7) Ako se izgubljena pošiljka ili njezin dio pronađe nakon isplate naknade štete, davatelj poštanskih usluga obvezan je o tome izvijestiti pošiljatelja ili drugu ovlaštenu osobu.

(8) Ako pošiljatelj ili druga ovlaštena osoba zahtijeva uručenje naknadno pronađene pošiljke, obvezna je vratiti iznos primljene naknade štete. U protivnom, davatelj poštanskih usluga ima pravo uništiti pošiljku ili prodati njezin sadržaj.

(9) Davatelj poštanskih usluga svojim općim uvjetima uređuje naknadu štete za poštanske pošiljke i usluge koje nisu obuhvaćene odredbama ovoga članka i članka 46. ovoga Zakona.

(10) Na naknadu štete u međunarodnom prometu primjenjuju se akti Svjetske poštanske unije.

Zastara potraživanja

Članak 48.

(1) Potraživanja davatelja poštanskih usluga i korisnika poštanskih usluga zastarijevaju istekom roka od tri mjeseca u unutarnjem prometu, odnosno šest mjeseci u međunarodnom prometu.

(2) Zastara iz stavka 1. ovoga članka počinje teći:

1. za potraživanja zbog manje ili više naplaćene cijene poštanske usluge ili drugih troškova – od dana plaćanja,
2. za potraživanja zbog djelomičnog gubitka, ili oštećenja, ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke, ili zbog prekoračenja roka za prijenos i uručenje poštanske pošiljke – od dana uručnja poštanske pošiljke,
3. za potraživanja zbog gubitka poštanske pošiljke – nakon 30 dana od dana isteka roka za uručenje poštanske pošiljke,
4. u svim drugim slučajevima potraživanja – od dana kada su stečeni uvjeti za potraživanje.

(3) Zastara se prekida kada se davatelju poštanskih usluga dostavi zahtjev za isplatu potraživanja u pisanom obliku, te počinje iznova teći kada je podnositelju zahtjeva ili drugoj ovlaštenoj osobi dostavljen pisani odgovor na taj zahtjev i kada su mu vraćene isprave priložene uz taj zahtjev.

(4) Zastara ne može nastupiti prije isteka roka od 30 dana od dana primitka odgovora davatelja poštanskih usluga na zahtjev za potraživanje naknade štete.

(5) Naknadni zahtjevi po istom predmetu ne prekidaju zastaru.

XIII. INSPEKCIJSKI I STRUČNI NADZOR

Obavljanje poslova inspeksijskog nadzora

Članak 49.

(1) Inspeksijski nadzor nad primjenom odredaba ovoga Zakona, propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, te akata Svjetske poštanske unije, obavlja Ministarstvo, a provodi poštanski inspektor (u daljnjem tekstu: inspektor).

(2) Inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba ovoga Zakona u vezi s cijenama poštanskih usluga obavlja Državni inspektorat.

(3) Poslovi inspekcijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka smatraju se poslovima kod kojih postoje posebni uvjeti rada.

(4) Radna mjesta s ovlastima inspekcijskog nadzora i detaljnijim uvjetima koje moraju ispunjavati osobe na tim radnim mjestima utvrđuje ministar pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva.

(5) Inspektor mora imati službenu iskaznicu i značku, kojima dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(6) Oblik i sadržaj obrasca službene iskaznice i značke, te način izdavanja, uporabe i vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama i značkama iz stavka 5. ovoga članka propisuju se pravilnikom koji donosi ministar.

(7) Inspektor sastavlja zapisnik o izvršenom inspekcijskom pregledu, utvrđenom činjeničnom stanju i poduzetim ili naređenim mjerama i radnjama. Primjerak zapisnika o inspekcijskom pregledu inspektor uručuje nadziranoj osobi.

(8) Inspektor vodi očevidnik o izvršenim inspekcijskim pregledima. Sadržaj i način vođenja očevidnika propisuju se pravilnikom iz stavka 6. ovoga članka.

Ovlasti poštanskog inspektora

Članak 50.

(1) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašten:

1. zatražiti i pregledati isprave (osobna iskaznica, putovnica i sl.) na temelju kojih može utvrditi identitet nadzirane osobe, kao i drugih osoba nazočnih inspekcijskom nadzoru,
2. ući i pregledati poslovne prostorije, zgrade, građevine, gradilišta i zemljišta te se koristiti tehničkim sredstvima i opremom nadzirane osobe u svrhu obavljanja inspekcijskog nadzora,
3. pregledati poslovnu dokumentaciju i druge stvari koje omogućuju uvid u poslovanje nadzirane osobe u vezi s primjenom ovoga Zakona,
4. uzimati izjave od odgovornih osoba radi pribavljanja dokaza o činjenicama koje se ne mogu izravno utvrditi, kao i od drugih osoba nazočnih inspekcijskom nadzoru te saslušati pojedine osobe u upravnom postupku,
5. zatražiti pisanim putem od nadzirane osobe podatke i dokumentaciju potrebnu radi provedbe inspekcijskog nadzora,
6. narediti uklanjanje nedostataka i nepravilnosti utvrđenih inspekcijskim nadzorom,
7. zatražiti pisano izvješće nadzirane osobe o poduzetim mjerama i radnjama naređenim u inspekcijskom nadzoru,

8. zabraniti obavljanje poštanskih usluga koje se obavljaju bez propisane dozvole ili prijave, te zabraniti obavljanje rezerviranih usluga,
9. izvijestiti u pisanom obliku nadležnog inspektora Državnog inspektorata u slučaju kada davatelj poštanskih usluga donosi ili primjenjuje cijene protivno odredbama ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju ovoga Zakona,
10. predložiti Ministarstvu podnošenje optužnog prijedloga radi pokretanja prekršajnog postupka, u skladu s odredbama Prekršajnog zakona,
11. narediti poduzimanje drugih mjera i obavljati druge radnje u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora.

(2) Pod poslovnim prostorijama u smislu odredaba ovoga članka smatraju se stambene i poslovne prostorije i drugi prostor u kojem nadzirana osoba obavlja svoju djelatnost.

(3) Inspektor je obvezan s podacima, za koje nadzirana osoba dokaže da su poslovna tajna, postupati u skladu s propisanim uvjetima za njihovo čuvanje.

(4) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor može, do donošenja sudske presude, privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom postupku mogu poslužiti kao dokaz, što se unosi u zapisnik o inspekcijskom pregledu, o čemu inspektor izdaje potvrdu s točnim podacima o oduzetoj dokumentaciji i predmetima.

(5) Ako inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora ili na temelju izvješća poštanskog nadzornika, ili drugog inspektora ovlaštenog za provedbu inspekcijskog nadzora prema posebnom zakonu, ili na temelju izvješća drugoga nadležnog tijela utvrdi povredu odredaba ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, obvezan je donijeti rješenje ili poduzeti druge propisane mjere iz stavka 1. ovoga članka najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka inspekcijskog nadzora ili zaprimanja izvješća s utvrđenim činjenicama presudnim za donošenje rješenja. Nedonošenje rješenja u tom roku ne isključuje obvezu njegova donošenja.

(6) Inspektor može predložiti Ministarstvu podnošenje optužnog prijedloga radi pokretanja prekršajnog postupka ili izdati prekršajni nalog u skladu s odredbama Prekršajnog zakona, kojim može izreći novčane kazne propisane odredbama članka 55., 56. i 57. ovoga Zakona, o čemu će u pisanom obliku izvijestiti poštanskog nadzornika.

(7) Prekršajni nalog iz stavka 6. ovoga članka može se izdati protiv pravne ili fizičke osobe, ili protiv odgovorne osobe u pravnoj osobi.

(8) Nadležni prekršajni sud o ishodu prekršajnog postupka izvješćuje Ministarstvo.

Obavljanje poslova stručnog nadzora

Članak 51.

(1) Stručni nadzor nad primjenom odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, kojima je uređeno obavljanje poštanskih usluga, kakvoća univerzalnih poštanskih usluga, opći uvjeti davatelja poštanskih usluga, pristup mreži, odobravanje cijena rezerviranih

usluga, obavljanje računovodstvenih poslova davatelja poštanskih usluga te nadzor nad provedbom svih pojedinačnih akata koje Agencija donosi u okviru svoje nadležnosti, obavlja Agencija.

(2) Poslove stručnog nadzora iz stavka 1. ovoga članka provodi poštanski nadzornik (u daljnjem tekstu: nadzornik) koji je ovlašten radnik stručne službe Agencije.

(3) Poslovi stručnog nadzora iz stavka 1. ovoga članka smatraju se poslovima kod kojih postoje posebni uvjeti rada.

(4) Radna mjesta s ovlastima stručnog nadzora i detaljnijim uvjetima koje moraju ispunjavati osobe na tim radnim mjestima utvrđuju se općim aktom Agencije.

(5) Nadzornik je obavezan o izvršenom stručnom nadzoru i utvrđenom činjeničnom stanju redovito u pisanom obliku izvješćivati inspektora, i to u roku od najviše 30 dana od dana završetka stručnog nadzora.

(6) Nadzornik mora imati službenu iskaznicu i značku, kojima dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(7) Oblik i sadržaj obrasca službene iskaznice i značke te način izdavanja, uporabe i vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama i značkama iz stavka 6. ovoga članka propisuju se pravilnikom iz članka 49. stavka 6. ovoga Zakona.

(8) Nadzornik sastavlja zapisnik o izvršenom stručnom pregledu, utvrđenom činjeničnom stanju i poduzetim ili naređenim mjerama i radnjama. Primjerak zapisnika o stručnom pregledu nadzornik uručuje nadziranoj osobi.

(9) Nadzornik vodi očevidnik o izvršenim stručnim pregledima. Sadržaj i način vođenja očevidnika propisuju se pravilnikom iz članka 49. stavka 6. ovoga Zakona.

Ovlasti poštanskog nadzornika

Članak 52.

(1) U obavljanju stručnog nadzora nadzornik je ovlašten:

1. zatražiti i pregledati isprave (osobna iskaznica, putovnica i sl.) na temelju kojih može utvrditi identitet nadzirane osobe, kao i drugih osoba nazočnih stručnom nadzoru,
2. ući i pregledati poslovne prostorije, zgrade, građevine, gradilišta i zemljišta, te se koristiti tehničkim sredstvima i opremom nadzirane osobe u svrhu obavljanja stručnog nadzora,
3. pregledati poslovnu dokumentaciju, opremu i druge stvari koje omogućuju uvid u poslovanje nadzirane osobe u vezi s primjenom ovoga Zakona,
4. uzimati izjave od odgovornih osoba radi pribavljanja dokaza o činjenicama koje se ne mogu izravno utvrditi, kao i od drugih osoba nazočnih stručnom nadzoru, te saslušati pojedine osobe u upravnom postupku,

5. zatražiti pisanim putem od nadzirane osobe podatke i dokumentaciju potrebnu radi obavljanja stručnog nadzora,
6. narediti uklanjanje nepravilnosti i nedostataka utvrđenih stručnim nadzorom,
7. zatražiti pisano izvješće nadzirane osobe o poduzetim mjerama i radnjama naređenim u stručnom nadzoru,
8. zabraniti obavljanje poštanskih usluga koje se obavljaju bez propisane dozvole ili prijave, te zabraniti obavljanje rezerviranih usluga,
9. izvijestiti u pisanom obliku nadležnog inspektora Državnog inspektorata u slučaju kada davatelj poštanskih usluga donosi ili primjenjuje cijene protivno odredbama ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju ovoga Zakona,
10. predložiti Agenciji podnošenje optužnog prijedloga radi pokretanja prekršajnog postupka, u skladu s odredbama Prekršajnog zakona,
11. narediti poduzimanje drugih mjera i obavljati druge radnje u skladu sa svrhom stručnog nadzora.

(2) Pod poslovnim prostorijama u smislu ovoga članka smatraju se stambene i poslovne prostorije i drugi prostor u kojem nadzirana osoba obavlja svoju djelatnost.

(3) Nadzornik je obavezan s podacima, za koje nadzirana osoba dokaže da su poslovna tajna, postupati u skladu s propisanim uvjetima za njihovo čuvanje.

(4) U obavljanju stručnog nadzora nadzornik može, do donošenja sudske presude, privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom postupku mogu poslužiti kao dokaz, što se unosi u zapisnik o stručnom pregledu, o čemu nadzornik izdaje potvrdu s točnim podacima o oduzetoj dokumentaciji i predmetima.

(5) Ako nadzornik u obavljanju stručnog nadzora utvrdi povredu odredaba ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, obavezan je donijeti rješenje ili poduzeti druge propisane mjere iz stavka 1. ovoga članka najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka stručnog nadzora. Nedonošenje rješenja u tom roku ne isključuje obvezu njegova donošenja.

(6) O obavljenom stručnom nadzoru, donesenom rješenju i poduzetim mjerama iz stavka 5. ovoga članka nadzornik mora bez odgode u pisanom obliku izvijestiti inspektora, te mu prema potrebi dostaviti prijedlog za poduzimanje odgovarajućih mjera iz članka 50. ovoga Zakona.

(7) Osim obveza iz stavka 6. ovoga članka, nadzornik može, u slučaju utvrđivanja prekršaja iz članka 55., 56. ili 57. ovoga Zakona, predložiti Agenciji podnošenje optužnog prijedloga radi pokretanja prekršajnog postupka ili izdati prekršajni nalog u skladu s odredbama članka 50. stavka 6. i 7. ovoga Zakona, o čemu mora bez odgode u pisanom obliku izvijestiti inspektora.

(8) Nadležni prekršajni sud o ishodu prekršajnog postupka izvješćuje Agenciju.

Obveze nadziranih osoba

Članak 53.

(1) Nadzirane osobe i tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima obvezne su inspektor i nadzorniku omogućiti provedbu inspekcijskog i stručnog nadzora te osigurati uvjete za njihov neometani rad, omogućiti im uvid i uporabu svih potrebnih podataka i dokumentacije, uporabu pripadajuće infrastrukture, opreme i drugih tehničkih sredstava, te na pisani zahtjev inspektora ili nadzornika pripremiti i dostaviti bez naknade dodatne podatke i dokumentaciju potrebnu za obavljanje inspekcijskog ili stručnog nadzora.

(2) Nadzirane osobe obvezne su, na zahtjev inspektora ili nadzornika, privremeno prekinuti rad i poslovanje u nadziranim poslovnim prostorijama, zgradi ili građevini u tijeku inspekcijskog ili stručnog nadzora, ako inspektor ili nadzornik ne bi mogao na drugi način obaviti inspekcijski ili stručni nadzor, ili utvrditi činjenično stanje.

(3) Inspektor ili nadzornik može, i nakon obavljanja inspekcijskog ili stručnog nadzora, zatražiti od nadzirane osobe izvršenje pojedine radnje u svrhu potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja te odrediti rok za izvršenje te radnje.

(4) Nadzirana osoba nije omogućila inspektor i nadzorniku provedbu inspekcijskog ili stručnog nadzora ako:

1. ne omogući ulazak i pregled poslovnih prostorija, zgrada, građevina, gradilišta ili zemljišta gdje se obavlja inspekcijski ili stručni nadzor,
2. ne omogući pregled svoje poštanske mreže, tehničkih sredstava ili opreme na kojoj se obavlja inspekcijski ili stručni nadzor,
3. ne osigura uvid u traženu dokumentaciju, isprave i podatke radi utvrđivanja činjeničnog stanja u tijeku obavljanja inspekcijskog ili stručnog nadzora, ili u roku određenom u zapisniku o inspekcijskom pregledu ili zapisniku o stručnom pregledu,
4. ne dostavi, na pisani zahtjev inspektora ili nadzornika, u određenom roku na uvid sve podatke i dokumentaciju potrebnu za obavljanje inspekcijskog ili stručnog nadzora,
5. ne izvijesti u određenom roku o poduzetim mjerama koje je naredio inspektor ili nadzornik radi uklanjanja utvrđenih nepravilnosti, nedostataka ili propusta,
6. ne izvrši radnje iz stavka 2. i 3. ovoga članka.

(5) Ako se inspektor i nadzorniku u obavljanju inspekcijskog ili stručnog nadzora pruži fizički otpor, ili ako se takav otpor osnovano očekuje, ovlaštena službena osoba nadležne policijske uprave obvezna je inspektor i nadzorniku, na njegov zahtjev, pružiti svu potrebnu pomoć.

Izvršenje rješenja poštanskog inspektora i poštanskog nadzornika

Članak 54.

(1) Protiv rješenja inspektora i nadzornika nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, što ne odgađa izvršenje rješenja.

(2) Postupak pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u upravnim sporovima pokrenutima u skladu sa stavkom 1. ovoga članka je hitan.

(3) U slučaju nepostupanja po rješenju iz stavka 1. ovoga članka, inspektor ili nadzornik izreći će fizičkoj osobi ili odgovornoj osobi u pravnoj osobi, na koju se odnosi rješenje, upravnu mjeru izraženu u novčanom iznosu u visini do dvadeseterostruke prosječne plaće u Republici Hrvatskoj u proteklom tromjesečju. Svaka sljedeća upravna mjera izriče se u dvostrukom iznosu.

(4) Upravnu mjeru iz stavka 3. ovoga članka izvršavaju tijela nadležna za naplatu novčanih kazni izrečenih za prekršaje, a iznos se plaća u korist državnog proračuna Republike Hrvatske.

XIV. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Članak 55.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako obavlja poštanske usluge bez propisane dozvole ili prijave (članak 11. stavak 1. i članak 16. stavak 1.),
2. ako obavlja poštanske usluge koje nisu navedene u dozvoli ili prijavi, ili obavlja poštanske usluge u suprotnosti s uvjetima navedenima u dozvoli ili prijavi (članak 12. i članak 16. stavak 2.),
3. ako obavlja rezervirane poštanske usluge, a nije javni operator (članak 9. stavak 3.),
4. ako nastavi obavljanje univerzalne poštanske usluge nakon donošenja rješenja o oduzimanju dozvole (članak 14.),
5. ako javni operator ne obavlja univerzalne poštanske usluge ili rezervirane usluge na cijelom području Republike Hrvatske (članak 8. stavak 6. i članak 9. stavak 3.),
6. ako javni operator ne osigura propisanu kakvoću u obavljanju univerzalnih poštanskih usluga (članak 27.),
7. ako donese cjenik ili primjenjuje cijene za poštanske usluge protivno odredbama ovoga Zakona (članak 32. i 33.),
8. ako javni operator ne omogući pristup mreži na način i uz uvjete određene ovim Zakonom (članak 36.),
9. ako ne obavlja računovodstvene poslove na propisan način ili ne dostavlja Agenciji na njezin zahtjev financijska izvješća, knjigovodstvene ili druge podatke potrebne za provjeru obavljenih računovodstvenih poslova (članak 34.),

10. ako ne obavlja poštanske usluge na način i uz uvjete propisane ovim Zakonom ili propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, aktima Svjetske poštanske unije ili međunarodnim ugovorima, dozvolom, prijavom ili općim uvjetima davatelja poštanskih usluga (članak 12., 16., 17. i 31.),
11. ako prigodom pružanja poštanskih usluga povrijedi tajnost poštanskih pošiljaka ili povjerljivost osobnih podataka (članak 21. stavak 1. do 4.),
12. ako ne osigura provedbu mjera u skladu s posebnim zakonima iz područja nacionalne sigurnosti (članak 21. stavak 5.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 100.000,00 kuna.

(3) Ako prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počini fizička osoba, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 100.000,00 kuna.

(4) Imovinska korist ostvarena prekršajem iz stavka 1. točke 1. do 4. ovoga članka oduzet će se rješenjem kojim je utvrđeno počinjenje tog prekršaja.

(5) Za prekršaj iz stavka 1. točke 11. ovoga članka kaznit će se i radnik davatelja poštanskih usluga koji nije poštivao tajnost poštanskih pošiljaka ili povjerljivost osobnih podataka, u iznosu od 5.000,00 do 40.000,00 kuna.

Članak 56.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 700.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako ne plaća godišnju naknadu propisanu člankom 43. ovoga Zakona,
2. ako ne donese opće uvjete propisane člankom 31. ovoga Zakona,
3. ako inspektoru ili nadzorniku ne omogući obavljanje inspekcijskog ili stručnog nadzora, ili im ne dostavi podatke ili dokumentaciju u određenom roku, ili im dostavi netočne ili nepotpune podatke ili dokumentaciju (članak 53.),
4. ako obavlja poslove izdavanja poštanskih maraka protivno odredbama ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju ovoga Zakona (članak 29.),
5. ako ne dostavlja Agenciji na njezin zahtjev statistička izvješća ili druge podatke potrebne za obavljanje poslova Agencije (članak 39.),
6. ako javni operator u propisanom roku i na propisani način ne dostavi Agenciji godišnje izvješće o kakvoći obavljanja univerzalnih poštanskih usluga (članak 28. stavak 2. i 3.),
7. ako u propisanom roku ne izvijesti Agenciju o nastalim statusnim ili drugim promjenama (članak 11. stavak 8. i članak 16. stavak 4.),
8. ako postojeći davatelj poštanskih i/ili kurirskih usluga, koji je pravo na obavljanje poštanskih i/ili kurirskih usluga stekao na temelju prijave podnesene prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, ne uskladi uvjete za stjecanje prava obavljanja poštanskih usluga u propisanom roku (članak 16. i članak 59. stavak 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 70.000,00 kuna.

(3) Ako prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počini fizička osoba, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 70.000,00 kuna.

Članak 57.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, odnosno fizička osoba u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 kuna, ako ne postavi ili ne održava kućni kovčežić (članak 25.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 kuna.

Zastara prekršajnog progona

Članak 58.

Prekršajni progon za prekršaje propisane ovim Zakonom ne može se pokrenuti nakon proteka tri godine od dana počinjenja prekršaja.

XV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Provedbeni propisi

Članak 59.

(1) Do stupanja na snagu propisa koji se donose na temelju ovlasti utvrđenih ovim Zakonom, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, primjenjuju se:

1. Pravilnik o općim uvjetima za obavljanje poštanskih usluga ("Narodne novine", broj 151/04., 122/05., 25/08., 142/08. i 37/09.),
2. Pravilnik o mjerilima i kriterijima te postupku za ostvarivanje prava na podmirenje troškova javnog operatora iz sredstava državnog proračuna ("Narodne novine", broj 112/07.),
3. Pravilnik o poštanskom sustavu javnog operatora ("Narodne novine", broj 5/05. i 112/08.),
4. Pravilnik o sadržaju i obliku iskaznice i značke poštanskog inspektora i nadzornika Vijeća, te o sadržaju i načinu vođenja očevidnika o obavljenom inspekcijskom nadzoru poštanskog inspektora ("Narodne novine", broj 117/05. i 122/05.),
5. Odluka o visini i načinu korištenja naknade koju plaćaju davatelji univerzalnih poštanskih usluga iz prihoda ostvarenog u prethodnoj godini ("Narodne novine", broj 2/05.).

(2) Davatelji poštanskih usluga obvezni su uskladiti opće uvjete za obavljanje poštanskih usluga s odredbama ovoga Zakona najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Postojeći davatelj poštanskih i/ili kurirskih usluga, koji je pravo na obavljanje poštanskih i/ili kurirskih usluga stekao na temelju prijave podnesene prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, obavezan je u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti uvjete za stjecanje prava obavljanja poštanskih usluga na temelju prijave u skladu s ovim Zakonom.

Započeti postupci

Članak 60.

(1) Postupci započeti prema odredbama Zakona o pošti ("Narodne novine", broj 172/03., 15/04., 92/05. i 63/08.) do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama toga Zakona i propisa donesenih na temelju toga Zakona.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, postupci iz stavka 1. ovoga članka dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona ako je to povoljnije za stranku u postupku.

Osiguravanje sredstava Agencije

Članak 61.

(1) Do 31. prosinca 2009. sredstva za obavljanje poslova Agencije osiguravaju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

(2) Javni operator i drugi davatelji poštanskih usluga nisu obvezni u 2009. godini plaćati godišnju naknadu za obavljanje poslova Agencije iz članka 43. ovoga Zakona.

Primjena obveze o prijemu i uručenju poštanskih pošiljaka

Članak 62.

(1) Obveza javnog operatora o prijemu i uručenju poštanskih pošiljaka iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona primjenjuje se od 1. siječnja 2011.

(2) Do roka iz stavka 1. ovoga članka javni operator obavezan je osigurati prijam poštanskih pošiljaka svaki radni dan od ponedjeljka do petka, najmanje u svakom gradu i općini, te dostavu poštanskih pošiljaka najmanje svaki radni dan od ponedjeljka do petka na području sjedišta grada i općine, a za sva druga naselja najmanje svaki drugi radni dan.

Prijelazne odredbe o rezerviranim uslugama

Članak 63.

(1) Za rezervirane usluge iz članka 9. ovoga Zakona do 31. prosinca 2009. primjenjuje se granica mase do 100 grama i cjenovna granica jednaka ili viša od iznosa koji je tri puta veći od cijene prve stope mase pismovne pošiljke najbrže kategorije prema cjeniku javnog operatora.

(2) Za rezervirane usluge iz članka 9. ovoga Zakona od 1. siječnja 2010. primjenjuje se granica mase do 50 grama i cjenovna granica jednaka ili viša od iznosa koji je 2,5 puta veći od cijene prve stope mase pismovne pošiljke najbrže kategorije prema cjeniku javnog operatora.

(3) Javni operator ima isključivo pravo na obavljanje rezerviranih usluga do 31. prosinca 2012.

Primjena obveze o mjerenju kakvoće obavljanja univerzalnih poštanskih usluga

Članak 64.

(1) Obveza javnog operatora o mjerenju kakvoće prijenosa poštanskih pošiljaka u skladu s hrvatskim normama iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona primjenjuje se od 1. siječnja 2011.

(2) Do roka iz stavka 1. ovoga članka javni operator obavezan je svake godine, putem neovisnog tijela, obaviti petnaestodnevno mjerenje kakvoće prijenosa poštanskih pošiljaka radi utvrđivanja postotka uručenih pošiljaka.

Prestanak važenja Zakona

Članak 65.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o pošti ("Narodne novine", broj 172/03., 15/04., 92/05. i 63/08.).

Stupanje na snagu Zakona

Članak 66.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama", osim odredaba članka 8. stavka 7. i članka 27. stavka 6. koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE ODREDBA KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O POŠTANSKIM USLUGAMA

I. OPĆE ODREDBE (članci 1. – 6.)

Članak 1.

Ovim se člankom utvrđuje sadržaj Zakona i područje njegove primjene.

Članak 2.

Ovim člankom određena su značenja pojmova uporabljenih u tekstu ovoga Zakona, koji su usklađeni s pojmovljem iz mjerodavne pravne stečevine Europske unije koja uređuje područje poštanskih usluga.

Članak 3.

Ovim se člankom utvrđuje da je obavljanje univerzalnih poštanskih usluga od interesa za Republiku Hrvatsku. Osim toga, utvrđeno je opće načelo da se svim korisnicima poštanskih usluga na cijelom području Republike Hrvatske moraju osigurati univerzalne poštanske usluge pod jednakim uvjetima, te da davatelj univerzalnih poštanskih usluga može prekinuti obavljanje ovih usluga samo u slučaju više sile.

Članak 4.

Ovim člankom propisane su iznimke i način odstupanja od općeg načela iz članka 3. ovoga Zakona u slučaju štrajka, i to posebno za javnog operatora (HP – Hrvatsku poštu d.d.), a posebno za druge davatelje univerzalnih poštanskih usluga.

Članak 5.

Ovim člankom utvrđeno je da su nadležna državna tijela Vlada Republike Hrvatske i ministarstvo nadležno za poštanske usluge (Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture), te se propisuje njihove ovlasti, poslovi i zadaće koje obavljaju u području poštanskih usluga.

Članak 6.

Odredbama ovoga članka uređuje se odnos ovoga Zakona prema posebnim zakonima kojima se uređuje zaštita tržišnog natjecanja, drukčiji način uručivanja određenih poštanskih pošiljaka, carinsko i devizno poslovanje, prijevoz robe, stvari i tereta u željezničkom, cestovnom i drugom prometu te zaštita potrošača.

II. POŠTANSKE USLUGE (članci 7. – 16.)

Članak 7.

Ovim člankom utvrđuje se osnovna podjela poštanskih usluga na univerzalne poštanske usluge i ostale poštanske usluge.

Članak 8.

Ovaj članak određuje pojam univerzalne poštanske usluge, propisuje minimalnu dostupnost univerzalne poštanske usluge svim korisnicima usluga, zatim određuje javnog operatora za davatelja svih univerzalnih poštanskih usluga, koji ima pravo i obvezu obavljati ove usluge na cijelom području Republike Hrvatske. Istim člankom propisano je da Pravilnik o obavljanju univerzalnih poštanskih usluga, koji donosi Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (u daljnjem tekstu: Agencija), uređuje mjerila i kriterije koje mora ispunjavati poštanska mreža javnog operatora, vodeći pritom računa o gustoći naseljenosti, pokrivenosti područja i stvarnim potrebama korisnika, te posebnim zemljopisnim uvjetima i drugim okolnostima obavljanja univerzalnih poštanskih usluga.

Članak 9.

Ovaj članak određuje pojam rezerviranih univerzalnih poštanskih usluga (u daljnjem tekstu: rezervirane poštanske usluge), na način da se pod tim uslugama smatraju prijam, usmjeravanje, prijenos i uručenje pismovnih pošiljaka, preporučenih pošiljaka i pošiljaka s označenom vrijednosti, mase do 100 grama, u unutarnjem prometu i međunarodnom dolaznom prometu, uz uvjet da je cijena niža od trostruke cijene za pismovnu pošiljku prve stope mase najbrže kategorije prema cjeniku javnog operatora.

Nadalje, određuje se da javni operator ima isključivo pravo i obvezu obavljanja rezerviranih poštanskih usluga na cijelom području Republike Hrvatske.

Članak 10.

Ovaj članak određuje pojam ostalih poštanskih usluga koje podrazumijevaju poštanske usluge s dodanom vrijednosti i druge poštanske usluge koje nisu univerzalne poštanske usluge. Također se pobliže određuje pojam poštanskih usluga s dodanom vrijednosti te se taksativno navodi što osobito mora sadržavati dodana vrijednost.

Nadalje, uređuje se pojam dopunskih usluga kod obavljanja univerzalnih poštanskih usluga, poštanskih usluga s dodanom vrijednosti i drugih poštanskih usluga koje nisu univerzalne poštanske usluge.

Članak 11.

Ovaj članak uređuje pitanje pravnog temelja za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga, i to na temelju dozvole za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga koju je obvezna unaprijed pribaviti pravna ili fizička osoba, koja želi obavljati univerzalne poštanske usluge.

Ovim je člankom također određeno da dozvolu za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga izdaje Agencija na pisani zahtjev pravne ili fizičke osobe, i to u roku od 30 dana od dana zaprimanja toga zahtjeva, utvrđen je obvezan sadržaj navedenog zahtjeva te propisani dokazi koje

treba priložiti uz zahtjev za izdavanje dozvole, kao i obveza Agencije da odbije zahtjev za izdavanje dozvole ako nisu ispunjeni svi uvjeti propisani za izdavanje dozvole.

Nadalje, određeno je da se dozvola izdaje na razdoblje od najviše 15 godina, pri čemu se ta dozvola može produljiti na zahtjev nositelja dozvole, na sljedeće razdoblje od 15 godina, ali nije dopušteno prenijeti dozvolu na drugu pravnu ili fizičku osobu. Utvrđena je i obveza davatelja poštanskih usluga da pisanim putem izvijesti Agenciju o svim nastalim promjenama, i to bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana od dana njihova nastanka.

Članak 12.

Ovim člankom određen je sadržaj dozvole za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga. Dozvola sadrži pravo obavljanja određenih univerzalnih usluga na određenom području Republike Hrvatske, podatke o nositelju dozvole, rok valjanosti dozvole, te posebna prava i obveze koje mora ispuniti davatelj poštanskih usluga

Članak 13.

Ovaj članak propisuje da se dozvola može izmijeniti na zahtjev nositelja dozvole ili po službenoj dužnosti, a propisani su i slučajevi u kojima Agencija može izmijeniti dozvolu po službenoj dužnosti.

Članak 14.

Odredbama ovoga članka taksativno su propisani slučajevi u kojima je Agencija ovlaštena donijeti rješenje o oduzimanju dozvole za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga. Također je propisano obvezno postupanje Agencije putem pisanog upozorenja prema davatelju univerzalnih poštanskih usluga, prije donošenja rješenja o oduzimanju dozvole.

Članak 15.

Ovim člankom taksativno su propisani slučajevi u kojima je Agencija ovlaštena donijeti rješenje o prestanku valjanosti dozvole za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga.

Članak 16.

Ovaj članak uređuje pitanje pravnog temelja za obavljanje ostalih poštanskih usluga, i to na temelju pisane prijave za obavljanje ostalih poštanskih usluga, koju je obvezna podnijeti Agenciji pravna ili fizička osoba, koja želi obavljati ostale poštanske usluge.

Također je propisan obvezni sadržaj prijave i pravo Agencije da zatraži dopunu prijave, ako ta prijava ne sadrži sve propisane podatke. Utvrđena je i obveza davatelja poštanskih usluga da pisanim putem izvijesti Agenciju o svim nastalim promjenama, i to bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana od dana njihova nastanka.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE POŠTANSKIH USLUGA (članci 17. – 26.)

Članak 17.

Ovim člankom određeni su mjerodavni propisi i drugi akti kojima su uređeni uvjeti za obavljanje poštanskih usluga.

Članak 18.

Odredbama ovoga članka uređen je pravni temelj, odnosno međusobna prava i obveze između pošiljatelja i davatelja poštanskih usluga kroz ugovor o pristupanju.

Članak 19.

Ovim člankom propisuju se prava i obveze korisnika poštanskih usluga pri odabiru poštanskih usluga, ali i pravo davatelja poštanskih usluga da svojim općim uvjetima ograniči vrijednost poštanske pošiljke.

Ovaj članak također propisuje da je poštanska pošiljka vlasništvo pošiljatelja sve dok nije uručena primatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi, uz iznimku u slučaju kada je zaplijenjena na temelju posebnog zakona.

Članak 20.

Ovaj članak uređuje obveze pošiljatelja u pogledu pakiranja pošiljaka radi zaštite njezina sadržaja, te taksativno propisuje slučajeve u kojima je, zbog određenog sadržaja, zabranjeno slanje poštanskih pošiljaka, kao i način postupanja davatelja poštanskih usluga u slučaju da je sadržaj pošiljke zabranjen.

Članak 21.

Odredbama ovoga članka utvrđuje se načelo zaštite tajnosti poštanskih pošiljaka i povjerljivosti osobnih podataka, te je propisana obveza davatelja poštanskih usluga da osigura tajnost poštanskih pošiljaka, a ta se obveza odnosi i na radnike davatelja poštanskih usluga.

Također se utvrđuje obveza davatelja poštanskih usluga da osigura provedbu mjera u skladu s posebnim zakonima iz područja nacionalne sigurnosti.

Članak 22.

Ovim člankom taksativno su propisani uvjeti pod kojima davatelj poštanskih usluga može, iznimno, bez pristanka pošiljatelja ili primatelja, otvoriti i pregledati sadržaj poštanske pošiljke.

Članak 23.

Odredbe ovoga članka propisuju uvjete, način i postupak uručjenja poštanskih pošiljaka. Poštanske se pošiljke, u pravilu, uručuju osobno primatelju, zakonskom zastupniku ili opunomoćenoj osobi.

U stavku 2. i 3. ovoga članka propisani su uvjeti, način i postupak uručjenja preporučenih pošiljaka i pošiljaka s označenom vrijednosti, te kada se smatra da je ostavljanjem obavijesti o prispjebu pošiljke primatelju ista propisno uručena.

Stavak 4. ovoga članka uređuje postupak u slučaju odbijanja primitka poštanske pošiljke od strane primatelja.

Stavkom 5. ovoga članka propisuje se način postupanja, vođenje evidencije i čuvanje pošiljke od strane davatelja poštanskih usluga, u slučaju da pošiljku nije moguće uručiti primatelju, niti je vratiti pošiljatelju.

Članak 24.

Ovim člankom upućuje se na primjenu odredaba posebnog zakona pri uručanju poštanskih pošiljaka, za razliku od načina i uvjeta uručenja iz članka 23. ovoga Zakona, ako je takvim posebnim zakonom predviđen koji drugi način uručenja.

Članak 25.

Ovim člankom propisuje se obveza investitora ili vlasnika građevine stambene namjene da na pogodnom mjestu u toj građevini, koje nije više od prvog kata, ili na ulazu u dvorište, postavi i održava kućne kovčežiće za uručenje poštanskih pošiljaka.

Nadalje, utvrđuje se da, u slučaju kada nakon pisanog upozorenja davatelja univerzalnih poštanskih usluga, investitor ili vlasnik građevine stambene namjene u primjerenom roku ne postavi ili ne održava kućni kovčežić, davatelj univerzalnih poštanskih usluga nije obvezan primatelju dostavljati pošiljke.

Članak 26.

Ovaj članak uređuje slučaj kada se korisnicima poštanskih usluga, čiji su objekti izvan naselja, poštanske pošiljke mogu uručivati putem skupnih kovčežića.

IV. KAKVOĆA OBAVLJANJA UNIVERZALNIH POŠTANSKIH USLUGA (članci 27. – 28.)

Članak 27.

Stavkom 1. i 2. ovoga članka propisuje se obveza javnog operatora da osigura razinu kakvoće obavljanja poštanskih usluga kroz postotak uručenje u određenom roku za unutarnji poštanski promet i međunarodni poštanski promet s državama članicama Europske unije i drugim državama, uz iznimku da se propisani rokovi uručenja produljuju za jedan dan za poštanske pošiljke adresirane za primatelje na otocima ili zaprimljene na otocima.

Stavak 3. ovoga članka taksativno navodi što se ne uračunava u rokove uručenja pošiljaka, a stavkom 4. propisuje se da u prostoru davatelja univerzalnih poštanskih usluga, odnosno na poštanskom kovčežiću i skupnom kovčežiću mora biti naveden krajnji rok za prijam, odnosno ubacivanje poštanskih pošiljaka prema kategoriji brzine prijenosa pošiljaka.

Stavkom 5. i 6. ovoga članka predviđena je mogućnost odstupanja od propisanih rokova uručenja ako se radi o iznimnoj nepristupačnosti pojedinih područja ili slaboj prometnoj povezanosti, o čemu odlučuje Agencija na temelju obrazloženog zahtjeva javnog operatora, te je o svakoj takvoj iznimci Agencija dužna izvijestiti Europsku komisiju.

Članak 28.

Odredbama ovoga članka propisuje se obveza javnog operatora da svake godine putem neovisnog tijela obavi mjerenje kakvoće obavljanja univerzalnih poštanskih usluga, te dostavi Agenciji godišnje izvješće o kakvoći obavljanja univerzalnih poštanskih usluga, koje mora objaviti putem medija, kao i na svojim internetskim stranicama.

V. POŠTANSKE MARKE (članci 29. – 30.)

Članak 29.

Ovim člankom propisuju se uvjeti za izdavanje, prodaju i povlačenje iz uporabe poštanskih maraka Republike Hrvatske, što obavlja isključivo javni operator.

Nadalje, utvrđuje se ovlast ministra za donošenje Pravilnika na prijedlog javnog operatora, kojim će se pobliže propisati uvjeti i način izdavanja i uporabe poštanskih maraka, osnivanje i rad Povjerenstva za izbor motiva te grafičkih i likovnih rješenja poštanskih maraka Republike Hrvatske, utvrđivanje programa izdavanja poštanskih maraka, kao i druga pitanja u vezi s poštanskim markama.

Članak 30.

Ovim člankom taksativno su propisani slučajevi u kojima se poštanske marke smatraju nevažećima, te se utvrđuje da poštanska usluga nije plaćena ako je na poštanskoj pošiljci nalijepljena nevažeća poštanska marka.

VI. OPĆI UVJETI DAVATELJA POŠTANSKIH USLUGA (članak 31.)

Članak 31.

Ovim je člankom propisana obveza davatelja poštanskih usluga za donošenje općih uvjeta za obavljanje poštanskih usluga, te je određeno što se tim općim uvjetima osobito uređuje.

Propisana je i obveza davatelja poštanskih usluga za dostavljanje općih uvjeta za obavljanje poštanskih usluga te njihovih izmjena Agenciji, najmanje 15 dana prije početka njihove primjene, kao i obveza objave općih uvjeta putem medija i na internetskim stranicama, najmanje osam dana prije početka njihove primjene.

Agencija može, kako je propisano, prije ili nakon objave općih uvjeta davatelja univerzalnih poštanskih usluga, odlukom izmijeniti, dopuniti ili ukinuti pojedine odredbe tih općih uvjeta ili ih ukinuti u cijelosti, ako utvrdi da su u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

VII. CIJENE POŠTANSKIH USLUGA (članci 32. i 33.)

Članak 32.

Ovim je člankom određeno da se cijene poštanskih usluga naplaćuju prema cjeniku poštanskih usluga, a da je davatelj poštanskih usluga obvezan cjenik poštanskih usluga dostaviti Agenciji najmanje 15 dana prije početka njegove primjene.

Davatelj poštanskih usluga obvezan je, kako je propisano, javno objaviti pregledan cjenik poštanskih usluga, te vidno istaknuti izvadak iz cjenika u prostorima namijenjenima korisnicima poštanskih usluga i, na zahtjev korisnika, dati cjenik poštanskih usluga na uvid.

Ovim je člankom navedeno što cijene poštanskih usluga ne smiju sadržavati, kao i da se pobliže odredbe o načinu i uvjetima plaćanja uređuju općim uvjetima davatelja poštanskih usluga.

Članak 33.

Ovim su člankom određeni uvjeti koje moraju ispunjavati cijene univerzalnih poštanskih usluga, što ne isključuje pravo davatelja univerzalnih poštanskih usluga da odobrava popuste korisnicima koji šalju veći broj pošiljaka, uz uvjet da je takav popust predviđen cjenikom poštanskih usluga i da se primjenjuje na jednak način na sve korisnike koji šalju pošiljke pod sličnim uvjetima.

Prema ovome članku Agencija ima ovlast da svojom odlukom u cijelosti ili djelomično izmijeni ili ukine cijene univerzalnih poštanskih usluga, prije ili nakon njihove objave, ako utvrdi da su u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Bitna ovlast Agencije, kao regulatornog tijela, je odobravanje cijena rezerviranih usluga na prijedlog javnog operatora, koji mora sadržavati izračun cijene koštanja za svaku od tih usluga, a Agencija mora odlučiti o prijedlogu cijena u roku od 30 dana od dana zaprimanja toga prijedloga.

VIII. OBAVLJANJE RAČUNOVODSTVENIH POSLOVA DAVATELJA POŠTANSKIH USLUGA (članci 34. i 35.)

Članak 34.

Ovim se člankom uređuje obavljanje računovodstvenih poslova davatelja poštanskih usluga. Davatelj univerzalnih poštanskih usluga mora obavljati računovodstvene poslove tako da se mogu utvrditi prihodi i troškovi ostvareni od univerzalnih poštanskih usluga odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od drugih poštanskih usluga, prema vrstama usluga.

Javni operator mora obavljati računovodstvene poslove uz obvezu da rezervirane usluge budu vođene odvojeno od prihoda ostvarenih od ostalih univerzalnih poštanskih usluga, prema vrstama usluga, jer se приходima od obavljanja rezerviranih usluga ne smije subvencionirati obavljanje ostalih poštanskih usluga. Agencija može pokrenuti postupak provjere vjerodostojnosti obavljenih računovodstvenih poslova.

Članak 35.

Ovim se člankom određuju troškovi obavljanja univerzalnih poštanskih usluga te se uređuje podmirenje eventualnog gubitka javnog operatora nastalog obavljanjem univerzalnih poštanskih usluga.

Kada se troškovi obavljanja univerzalnih poštanskih usluga ne mogu podmiriti приходima od obavljanja rezerviranih i nerezerviranih univerzalnih poštanskih usluga, ti se troškovi podmiruju iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske, pri čemu je propisana ovlast ministru nadležnom za poštanske usluge da način i mjerila za podmirivanje tih troškova iz državnog proračuna Republike Hrvatske pobliže propiše pravilnikom, na koji suglasnost mora dati ministar financija. Pritom je utvrđeno da takav način podmirivanja gubitka javnog operatora, koji predstavlja državnu potporu, mora biti usklađen s važećim pravilima o državnim potporama (Zakon o državnim potporama ("Narodne novine", broj 140/05.) i Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u poštanskim uslugama ("Narodne novine", broj 46/08.), koja sadrži Obavijest Komisije o primjeni pravila tržišnog natjecanja na poštanski sektor i o procjeni određenih državnih mjera u vezi s poštanskim uslugama).

IX. PRISTUP POŠTANSKOJ MREŽI JAVNOG OPERATORA (članak 36.)

Članak 36.

Ovim je člankom utvrđena važna obveza javnog operatora da, uz propisane uvjete, omogući drugim davateljima poštanskih usluga i korisnicima usluga (korisnicima pristupa) pristup svojoj poštanskoj mreži.

Također je propisano da, osim pristupa mreži, javni operator ima obvezu korisnicima pristupa omogućiti i pristup sustavu poštanskih oznaka, bazi podataka za razvrstavanje pošiljaka, podacima o promjeni adrese, te preusmjeravanju poštanskih pošiljaka i vraćanju pošiljaka pošiljatelju.

Uvjeti pristupa mreži moraju biti unaprijed poznati i primjenjivati se jednako na sve korisnike pristupa koji pristupaju mreži za istu vrstu i količinu pošiljaka.

Pravilnikom o obavljanju univerzalnih poštanskih usluga, koji donosi Agencija, propisat će se mjesta i uvjeti pristupa mreži, sadržaj zahtjeva i ugovora, načela određivanja cijena pristupa mreži i druga pitanja u vezi s pristupom mreži, dok se međusobna prava i obveze javnog operatora i korisnika pristupa, uključujući cijene, uređuju ugovorom.

Zbog značenja koje pristup mreži javnog operatora ima na korisnike pristupa, propisan je prekluzivni rok od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva, u kojem je javni operator obavezan odlučiti o zahtjevu za pristup mreži.

Javni operator može odbiti zahtjev za pristup mreži, kako je propisano ovim člankom, samo u slučaju kada bi omogućivanjem pristupa mreži ugrozio svoje pravo i obvezu obavljanja univerzalnih poštanskih usluga.

Agencija i u vezi s pristupom mreži javnog operatora ima značajnu ovlast – nadležna je za rješavanje sporova između javnog operatora i korisnika pristupa u vezi s davanjem pristupa mreži, na način da je u slučaju spora obvezna donijeti odluku u roku od najviše četiri mjeseca od dana pokretanja postupka rješavanja spora.

X. HRVATSKA AGENCIJA ZA POŠTU I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE (članci 37.- 43.)

Članak 37.

Člankom 37. određeno je da je nacionalno regulatorno tijelo za regulatorne poslove u području poštanskih usluga Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije, kao i da se osnivanje i ustrojstvo te Agencije uređuje zakonom kojim se uređuje područje elektroničkih komunikacija (Zakon o elektroničkim komunikacijama ("Narodne novine", broj 73/2008.)). U vezi s tim, Agencija obavlja regulatorne i druge poslove u području poštanskih usluga, u skladu s ovim Zakonom i zakonom kojim se uređuje područje elektroničkih komunikacija.

Članak 38.

Odredbama ovoga članka taksativno su utvrđeni poslovi u nadležnosti Agencije vezani za područje poštanskih usluga.

Regulatorni i drugi poslovi u području poštanskih usluga, u odnosu na važeći Zakon o pošti, u ovom su Zakonu prošireni, pa su tako Agenciji dane nove ovlasti, a pojačane su postojeće ovlasti, kao što su – donošenje propisa za provedbu ovoga Zakona, donošenje odluka u vezi s davanjem pristupa mreži javnog operatora, donošenje odluka o izmjeni, dopuni ili ukidanju općih uvjeta davatelja univerzalnih poštanskih usluga koji su u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i

propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, zaštita prava korisnika poštanskih usluga te rješavanje sporova između korisnika i davatelja poštanskih usluga, jačanje stručnog nadzora nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, podnošenje optužnog prijedloga radi pokretanja prekršajnog postupka na prijedlog poštanskog nadzornika, vođenje i redovito obnavljanje baza podataka, očevidnika, upisnika i drugih podataka iz područja poštanskih usluga, koje Agencija prikuplja u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, redovito objavljivanje podataka, obavijesti i dokumenata iz područja poštanskih usluga, a osobito pokazatelja razvoja tržišta, u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, praćenje obavljanja računovodstvenih poslova davatelja poštanskih usluga, davanje stručnih mišljenja i objašnjenja u primjeni ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, te sudjelovanje u izradi prijedloga strategija, studija, smjernica, programa i provedbenih planova.

Također su određeni poslovi koje Agencija obavlja kao javne ovlasti, utvrđen je obvezni sadržaj upisnika davatelja poštanskih usluga, koji vodi Agencija, te način objave popisa davatelja poštanskih usluga.

Članak 39.

Ovim je člankom davateljima poštanskih usluga propisana obveza da na zahtjev Agencije dostavljaju financijska i statistička izvješća, knjigovodstvene i druge podatke potrebne za obavljanje poslova Agencije.

Istim je člankom Agenciji utvrđena obveza prikupljanja, obrade i objavljivanja statističkih, financijskih i drugih podataka o stanju i razvoju tržišta poštanskih usluga, kao i obveza da na pisani zahtjev nadležnog Ministarstva ili drugoga nadležnoga državnog tijela dostavlja te podatke. Agencija objavljuje te podatke na svojoj internetskoj stranici, bez naknade.

Postupanje s navedenim podacima mora biti u skladu s posebnim propisima o tajnosti podataka.

Članak 40.

Odredbama ovoga članka taksativno su utvrđeni poslovi Vijeća Agencije, kao tijela koje upravlja Agencijom u skladu sa Zakonom o elektroničkim komunikacijama (kojim je osnovana Agencija), u dijelu koji se odnosi na poslove iz područja poštanskih usluga, te poslovi ravnatelja Agencije, koji rukovodi stručnom službom Agencije u području poštanskih usluga.

Članak 41.

Ovim se člankom utvrđuje način donošenja i izvršenja odluka Agencije. Vijeće Agencije donosi odluke većinom glasova svih članova Vijeća. Ovim se člankom također utvrđuje hitnost postupaka koji se pred Upravnim sudom Republike Hrvatske vode u upravnim sporovima pokrenutima u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Propisuje se rok za izvršenje odluke ili drugoga upravnog akta Agencije u trajanju od petnaest dana od dana dostave stranci, osim ako tom odlukom ili drugim aktom nije određen kakav drugi rok za izvršenje, kao i postupak izvršenja putem druge osobe ili prisilnim putem. Poštanskom inspektoru i poštanskom nadzorniku ovim se člankom daje ovlast za izdavanje prekršajnog naloga, te im se omogućuje da nadležnom Ministarstvu, odnosno Agenciji predlažu podnošenje optužnog prijedloga radi pokretanja prekršajnog postupka, u skladu s odredbama ovoga Zakona i Prekršajnog zakona.

Članak 42.

Ovim je člankom određeno da Vijeće Agencije donosi propise za provedbu ovoga Zakona, kada je za to ovim Zakonom ovlašteno. U hrvatskom pravnom sustavu dopuštena je mogućnost i tijelima koja imaju javne ovlasti (pravnim osobama s javnim ovlastima) da donose propise za provedbu zakona. Ustav Republike Hrvatske u članku 89., uređujući stupanje na snagu zakona i drugih propisa, razlikuje državna tijela od drugih tijela koja imaju javne ovlasti, a koja također mogu donositi podzakonske propise.

Zakon o sustavu državne uprave ("Narodne novine", broj 75/93., 92/96., 48/99., 15/00., 127/00., 59/01., 190/03. – pročišćeni tekst, 199/03. i 79/07.), u članku 56. točki 3. pravne osobe s javnim ovlastima, u povjerenim im poslovima državne uprave, ovlašćuje i za obavljanje drugih poslova državne uprave koji su im zakonom izrijekom stavljeni u nadležnost, a u te druge poslove državne uprave svakako ulazi i donošenje podzakonskih propisa koje pravne osobe s javnim ovlastima donose kada su za to izrijekom zakonom ovlaštene. Također, u pravnom sustavu Republike Hrvatske danas već postoji niz upravnih područja u kojima su ustrojena i djeluju samostalna i neovisna regulatorna tijela (agencije), u svojstvu pravnih osoba s javnim ovlastima, utvrđenima posebnim zakonima, koja samostalno donose podzakonske propise, kao što je npr. Agencija za elektroničke medije (AEM), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA), Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA) i dr.

Također, ovim se člankom propisuje i način objave podzakonskih propisa i općih akata Agencije, i to putem "Narodnih novina", internetskih stranica Agencije i službenog glasila Agencije, odnosno na način utvrđen Statutom Agencije.

Članak 43.

Ovim se člankom uređuje način osiguranja sredstava za obavljanje poslova Agencije. Sredstva za rad Agencije osiguravaju se na način da javni operator i drugi davatelji poštanskih usluga plaćaju godišnju naknadu u postotku od ukupnoga godišnjeg bruto prihoda, ostvarenoga od obavljanja poštanskih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini.

Izračun i visina naknade te način plaćanja navedene naknade propisuju se pravilnikom koji donosi Agencija najkasnije do kraja godine za sljedeću kalendarsku godinu, na temelju godišnjega financijskog plana Agencije.

Agencija će, kako je propisano ovim člankom, prenijeti višak prikupljenih sredstava u odnosu na godišnji financijski plan Agencije u sljedeću kalendarsku godinu, dok će manjak sredstava iz tekuće godine nadoknaditi iz navedene naknade u sljedećoj kalendarskoj godini.

XI. ZAŠTITA KORISNIKA POŠTANSKIH USLUGA I PRIGOVORI (članci 44. i 45.)

Članak 44.

Ovim člankom propisuje se postupak rješavanja prigovora u vezi s kakvoćom obavljene poštanske usluge. Prigovor se podnosi davatelju poštanske usluge u pisanom obliku, u roku od tri mjeseca od dana predaje poštanske pošiljke u unutarnjem prometu, odnosno u roku od šest mjeseci u međunarodnom prometu.

Prigovor zbog oštećenja ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke primatelj ili druga ovlaštena osoba mora podnijeti odmah pri uručanju poštanske pošiljke, jer se ne prihvaća

prigovor koji je podnesen nakon uručenja pošiljke, osim u slučaju ako primatelj priloži dokaz da oštećenje ili umanjenje sadržaja poštanske pošiljke nije nastalo nakon uručenja.

Ovim je člankom određen i rok u kojem je davatelj poštanskih usluga obavezan dostaviti pisani odgovor korisniku poštanskih usluga, i to u roku od najviše 30 dana od dana podnošenja prigovora u unutarnjem prometu, odnosno u roku od najviše 60 dana od dana podnošenja prigovora u međunarodnom prometu.

Davatelj poštanskih usluga mora, prema odredbi ovoga članka, u svojim općim uvjetima navesti postupak podnošenja i rješavanja prigovora korisnika poštanskih usluga za obavljanje poštanskih usluga. Postupak podnošenja i rješavanja prigovora mora biti u skladu s odredbama ovoga Zakona, te dostupan javno i uz pristupačnu cijenu svim korisnicima poštanskih usluga.

Članak 45.

Ovim se člankom propisuje postupak rješavanja sporova između korisnika i davatelja poštanskih usluga.

Korisnik poštanskih usluga ima pravo, prije podnošenja tužbe nadležnom sudu ili pokretanja drugoga izvansudskog postupka, podnijeti zahtjev za rješavanje spora Agenciji u roku od 30 dana od dana dostavljenog odgovora davatelja poštanskih usluga. Agencija mora rješavati navedene sporove na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način. Agencija mora donijeti konačnu odluku o rješenju spora, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za rješavanje tog spora. Ovim se člankom propisuje i obveza Agencije da objavljuje podatke o sporovima, vodeći pritom računa o povjerljivosti osobnih podataka i tajnosti poslovnih podataka.

XII. ODGOVORNOST (članci 46.-48.)

Članak 46.

Ovim se člankom propisuje odgovornost davatelja poštanskih usluga u međunarodnom i unutarnjem prometu, a navedeni su i slučajevi kada davatelj poštanskih usluga nije odgovoran.

Davatelj poštanskih usluga, kako je propisano, ne odgovara za izmaklu korist, niti za stvarnu štetu koja može nastati zbog gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke, te prekoračenja roka za prijenos i uručenje poštanske pošiljke.

Članak 47.

Ovim člankom propisuje se naknada štete koju je davatelj poštanskih usluga obavezan isplatiti pošiljatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi za pošiljke u unutarnjem i međunarodnom prometu.

Na temelju pisanog odgovora davatelja poštanskih usluga pošiljatelj ili druga ovlaštena osoba može u roku od 30 dana davatelju poštanskih usluga podnijeti zahtjev za naknadu štete. Ako davatelj poštanskih usluga ne isplati naknadu štete u propisanom roku, pošiljatelj ili druga ovlaštena osoba naknadu štete može ostvariti sudskim putem.

Kada poštanska usluga nije obavljena, davatelj poštanskih usluga obavezan je vratiti naplaćenu cijenu poštanske usluge.

Davatelj poštanskih usluga obavezan je za pošiljke u unutarnjem prometu, ovisno o šteti koja je prouzročena, pošiljatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi osim nadoknade vratiti i iznos naplaćene cijene poštanske usluge za potraživanje, kao i iznos naplaćene cijene poštanske usluge. Osim iznosa naknade štete i vraćanja cijene poštanske usluge, davatelj poštanskih usluga obavezan

je pošiljatelju ili ovlaštenoj osobi isplatiti i zakonske zatezne kamate, računajući od dana podnošenja zahtjeva za naknadu štete. Davatelj poštanskih usluga obavezan izvijestiti pošiljatelja ili drugu ovlaštenu osobu, ukoliko se izgubljena pošiljka ili njezin dio pronađe nakon isplate naknade štete. Ako pošiljatelj ili druga ovlaštena osoba zahtijeva uručenje naknadno pronađene pošiljke, obvezna je vratiti iznos primljene naknade.

Davatelj poštanskih usluga svojim općim uvjetima uređuje naknadu štete za poštanske pošiljke i usluge koje nisu obuhvaćene odredbama ovoga članka i članka 46. ovoga Zakona.

Na naknadu štete u međunarodnom prometu primjenjuju se akti Svjetske poštanske unije

Članak 48.

Ovim se člankom propisuje zastara potraživanja davatelja i korisnika poštanskih usluga u unutarnjem i međunarodnom prometu. Potraživanja davatelja poštanskih usluga i korisnika poštanskih usluga u unutarnjem prometu zastarijevaju u roku od tri mjeseca, a početak zastare ovisi o potraživanju. Zastara se prekida kada se davatelju poštanskih usluga dostavi zahtjev za isplatu potraživanja u pisanom obliku, te počinje iznova teći kada je podnositelju zahtjeva ili drugoj ovlaštenoj osobi dostavljen pisani odgovor na taj zahtjev i kada su mu vraćene isprave priložene uz taj zahtjev, dok naknadni zahtjevi po istom predmetu ne prekidaju zastaru.

XIII. INSPEKCIJSKI I STRUČNI NADZOR(članci 49.-54.)

Članak 49. i 50.

U ovim člancima sadržane su odredbe u vezi s obavljanjem inspekcijskog nadzora i odredbe koje se odnose na osobe ovlaštene za provođenje poslova inspekcijskog nadzora (poštanski inspektori), te su detaljno propisane sve ovlasti poštanskog inspektora u obavljanju poslova inspekcijskog nadzora, uključujući i ovlast za izdavanje prekršajnog naloga te mogućnost da nadležnom Ministarstvu predloži podnošenje optužnog prijedloga radi pokretanja prekršajnog postupka u skladu s odredbama Prekršajnog zakona.

Članak 51. i 52.

U ovim su člancima sadržane odredbe u vezi s obavljanjem stručnog nadzora i odredbe koje se odnose na osobe ovlaštene za provođenje poslova stručnog nadzora (poštanski nadzornici), te su detaljno propisane sve ovlasti poštanskog nadzornika u obavljanju poslova stručnog nadzora, uključujući i ovlast za izdavanje prekršajnog naloga te mogućnost da Agenciji predloži podnošenje optužnog prijedloga radi pokretanja prekršajnog postupka u skladu s odredbama Prekršajnog zakona.

Članak 53.

Odredbama ovoga članka propisane su obveze nadziranih osoba u postupku inspekcijskog i stručnog nadzora. Taksativno su utvrđene okolnosti pod kojima se smatra da nadzirana osoba nije omogućila poštanskom inspektor ili poštanskom nadzorniku provedbu inspekcijskog ili stručnog nadzora. Utvrđena je i obveza ovlaštene službene osobe nadležne policijske uprave da poštanskom inspektor ili poštanskom nadzorniku, na njegov zahtjev, pruži svu potrebnu pomoć, koju je ovlaštena pružiti u skladu s posebnim zakonom, u slučaju kada se poštanskom inspektor ili poštanskom nadzorniku u obavljanju inspekcijskog ili stručnog nadzora pruži fizički otpor, ili se takav otpor osnovano očekuje.

Članak 54.

Ovim člankom propisuje se konačnost rješenja poštanskog inspektora i poštanskog nadzornika, bez prava na žalbu, ali uz mogućnost pokretanja upravnog spora pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, što ne odgađa izvršenje rješenja. U slučaju neizvršenja rješenja, poštanski inspektor i poštanski nadzornik ima ovlast izreći fizičkoj osobi ili odgovornoj osobi u pravnoj osobi, na koju se odnosi rješenje, upravnu mjeru izraženu u novčanom iznosu u visini do dvadeseterostruke prosječne plaće u Republici Hrvatskoj u proteklom tromjesečju. Svaka sljedeća upravna mjera izriče se u dvostrukom iznosu. Upravnu mjeru izvršavaju tijela nadležna za naplatu novčanih kazni izrečenih za prekršaje, a iznos se plaća u korist državnog proračuna Republike Hrvatske.

XIV. KAZNE ODREDBE (članci 55.-58.)

Članci 55.-57.

Člancima 55. do 58. propisane su novčane kazne koje se mogu izreći fizičkim i pravnim osobama, kao i odgovornim osobama u pravnim osobama, u slučajevima kršenja pojedinih odredaba ovoga Zakona, a prema težini počinjenog prekršaja, svrstane su u tri skupine, s različitim rasponom visina kazni.

Članak 58.

Ovim je člankom propisan rok zastare prekršajnog progona u trajanju od tri godine od dana počinjenja prekršaja propisanog ovim Zakonom, u skladu s maksimalnom duljinom roka za pokretanje prekršajnog postupka koja je dopuštena Prekršajnim zakonom.

XV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (članci 59.-66.)

Članak 59.

Ovim člankom uređuje se primjena podzakonskih propisa donesenih na temelju ranije važećeg Zakona o pošti ("Narodne novine", broj 172/03., 15/04., 92/05. i 63/08.), uz uvjet da nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, do dana stupanja na snagu podzakonskih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, kojima će biti uređena odnosna pitanja.

Također je propisano da su davatelji poštanskih usluga obvezni uskladiti opće uvjete za obavljanje poštanskih usluga s odredbama ovoga Zakona najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dok je postojeći davatelj poštanskih i/ili kurirskih usluga, koji je pravo na obavljanje poštanskih i/ili kurirskih usluga stekao na temelju prijave podnesene prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, obavezan u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti uvjete za stjecanje prava obavljanja poštanskih usluga na temelju prijave u skladu s ovim Zakonom.

Članak 60.

U ovom se članku uređuju načela za dovršetak svih započetih postupaka, koji su pokrenuti prema odredbama važećeg Zakona o pošti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, i to na način da se započeti postupci općenito dovršavaju prema odredbama toga Zakona i propisa donesenih

na temelju toga Zakona, a samo iznimno će se dovršiti prema odredbama ovoga Zakona u slučaju kada je to povoljnije za stranku u postupku.

Članak 61.

Ovim se člankom određuje da se do 31. prosinca 2009. godine sredstva za obavljanje poslova Agencije, u dijelu koji se odnosi na područje poštanskih usluga, osiguravaju iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Javni operator i drugi davatelji poštanskih usluga nisu obvezni u 2009. godini plaćati godišnju naknadu za obavljanje poslova Agencije.

Članak 62.

Ovim se člankom utvrđuje odgoda primjene obveze javnog operatora o prijemu i uručanju poštanskih pošiljaka iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona, i to do 1. siječnja 2011. godine.

Do navedenog roka javni operator je obavezan osigurati prijam poštanskih pošiljaka svaki radni dan od ponedjeljka do petka, najmanje u svakom gradu i općini, te dostavu poštanskih pošiljaka najmanje svaki radni dan od ponedjeljka do petka na području sjedišta grada i općine, a za sva druga naselja najmanje svaki drugi radni dan.

Članak 63.

Ovaj članak utvrđuje prijelaznu odredbu u vezi s rezerviranim uslugama na način da se do 31. prosinca 2009. godine primjenjuje granica mase do 100 grama, a od 1. siječnja 2010. godine primjenjuje se granica mase do 50 grama, dok javni operator ima isključivo pravo na obavljanje rezerviranih usluga do granice mase do 50 grama do 31. prosinca 2012. godine. Nakon toga roka ukidaju se zajamčena isključiva prava (monopol) javnog operatora, otvara se tržište poštanskih usluga i osigurava potpuna liberalizacija poštanskog tržišta od 1. siječnja 2013. godine.

Članak 64.

Ovim se člankom odgađa primjena obveze javnog operatora o mjerenju kakvoće prijenosa poštanskih pošiljaka u skladu s hrvatskim normama iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona do 1. siječnja 2011. godine.

Do navedenog roka javni operator je obavezan svake godine, putem neovisnog tijela, obaviti petnaestodnevno mjerenje kakvoće prijenosa poštanskih pošiljaka radi utvrđivanja postotka uručenih pošiljaka.

Članak 65.

Ovaj članak uređuje prestanak važenja Zakona o pošti ("Narodne novine", broj 172/03., 15/04., 92/05. i 63/08.).

Članak 66.

Ovim je člankom uređeno stupanje na snagu ovoga Zakona, i to osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama", osim odredaba članka 8. stavka 7. i članka 27. stavka 6. koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.